

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrtni strani din 500,—, 1/4 strani
din 250,—, 1/8 strani din 125,—
Mail oglasi vsaka beseda din 1,—

Pomen Rooseveltove zmage

Pretekli teden je bilo zanimanje vsega političnega sveta osredotočeno okoli Zedinjenih držav Severne Amerike. V torek, 5. novembra, so bile namreč volitve predsednika Zedinjenih držav. V sedanjem času so politične volitve postale izjema. Še večja izjemnost je v tem, če se volitve vrše v popolni svobodi, da se more vsak volilec, bodisi moški bodisi ženska, odločiti po svojem prepričanju in po svoji vesti. In takšne so bile ameriške volitve. Izredno pozornost pa so te volitve vzbudile zaradi sedanjega mednarodnega položaja. Zedinjene države so v tem času najbogatejša država na svetu. S svojo industrijsko produkcijo, ki jo morejo staviti v službo in pomoč kakšne vojskujoče se države, nadkriljujejo vse druge države. Zato je razumevno, da je vprašanje, kdo bo izvoljen za predsednika te države, zanimalo ne samo oba vojskujoča se tabora, marveč v isti meri tudi nevtralne države.

Tretjič izvoljen

Pri volitvah je zmagal z veliko večino prejšnji državni predsednik Franklin Roosevelt, ki vodi usodo Zedinjenih držav že osem let. Ker je bil že dvakrat izvoljen za predsednika (leta 1932. in leta 1936.), je njegova tretja kandidatura velika novost, ki je ponekod trčila tudi na odločen odpor. Odkar je namreč prvi predsednik Washington leta 1796. odklonil, da bi bil v tretjič kandidiran in izvoljen za predsednika, se ni v zgodovini Zedinjenih držav do zdaj še nikdar zgodilo, da bi kdo bil zapovrstjo v treh dobah izvoljen za predsednika. Tretjo kandidaturo je mogel tvegati samo mož tako ogromne avtoritete, kot jo uživa med ljudstvom Franklin Roosevelt. Predsednik Zedinjenih držav ima namreč takšno oblast, kakršne nima noben kronani vladar kakšne demokratske države. Saj je pri izvrševanju upravne in izvršne oblasti neodvisen in neodgovoren kongresu (parlamentu). Prav iz tega razloga, ki se je v njem zrcalil nekak strah pred avtokracijo (samooblastjo), so nekateri bili proti tretji Rooseveltovi kandidaturi.

Nasprotnik kapitalistov, prijatelj delavcev

Tretja zmaga Rooseveltova je dokaz za izreden ugled in veliko zaupanje, ki ga uživa ta mož v ameriškem narodu, zlasti v delovnih slojih ljudstva. Če omenimo, da so njegovi največji politični nasprotniki v krogih veleindustrije, veletrgovine in veleposessva, smo s tem hkrati označili, da smatra Roosevelt demokracijo kot pomoč tako zvanim nižjem slojem ljudstva: delavcem, obrtnikom, malim farmerjem (poljedelcem). Njegova politika je prešinjena skoz in skoz s socialnim duhom. Zato mu delavci popolnoma zaupajo ter nimajo nobenega smisla za hujskajočo agitacijo marksističnih socialistov in komunistov. Socialistično glasilo »Delavska politika«, ki izhaja v Mariboru, je te dni zapisala, da ameriško delavstvo še ni dovolj zavedno in izobra-

Franklin Roosevelt

ženo, da bi ustvarilo lastno, močno marksistično gibanje. Resnica pa je prav nasprotna. Ameriško delavstvo je tako zavedno in izobraženo, da noče iti na limanice marksističnim hujskačem.

V skladu z Leonom XIII. in Pijem XI.

Socialnost je ena najbolj prikupljivih potez v Rooseveltovem značaju. Na tem področju je Roosevelt, čeprav po svoji veri prepričan protestant, našel stik s katolicizmom, njegovim socialnim naukom in socialnim stremljenjem. Pridno je preštudiral socialne okrožnice papežev Leona XIII. in Pija XI. ter se večkrat javno izrazil, da popolnoma odobrava gospodarske in socialne nauke, kakor jih tolmačijo te okrožnice. To njegovo stališče izpričuje njegov bister pogled v svet in njegove najnujnejše potrebe, visoko izobraženost njegovega duha in neomajno poštenost njegove volje, ki teži za tem, da bi se družabne, gospodarske in politične razmere na svetu uredile tako, da bodo z njimi zadovoljni ne samo visoki, za bogatvom hrepenišči krogi, marveč tudi v potu svojega obraza delujoči ljudje preprostega ljudstva. Odklanjajoč kruti kapitalizem, ki samo izkorišča delovno ljudstvo, prav tako odločno tudi odklanja državni kapitalizem ruskega boljševizma.

Mož energije, poguma in vztrajnosti

Kakor s svojo socialnostjo in ljudomilo prijaznostjo, se je Roosevelt prikupil ameriškemu ljudstvu s čudovito energijo svoje volje. Če je spoznal kakšno stvar kot dobro, jo hoče uresničiti; če si je postavil kak cilj, ki je po njegovem globokem prepričanju v prid in blagor državi in narodu, ga hoče doseči. Ovire zanj ne obstojajo. To krepkost volje si je izvežbal v borbi zoper bolezen. Ko se je leta 1921. kopal v premrzli vodi, ga je napadla

huda in nevarna bolezen, imenovana otroška paraliza (hromost). Pretilo mu je popolno omrtvičenje nog in rok. Sedem let se je z orjaškim pogumom in z nezlomljivo vztrajnostjo boril zoper to mučno bolezen. Premagal jo je toliko, da je zopet mogel nastopati v javnem življenju. Toda ostala mu je dosedaj takšna trdost v kolkih, da težko hodi. Tako mu je borba zoper lastno bolezen ojeklenila voljo ter ga usposobila, da se hrabro in stanovitno bori zoper politične in gospodarske bolezni časa in zoper rane, na katerih trpi delovno ljudstvo.

Cilj: demokracija in svoboda, sredstvo: orožje za lastno državo in zaveznike

V Rooseveltovi socialnosti je tudi glavni razlog, zakaj je Roosevelt tolikokrat nastopil zoper vojno ter se trudil za ohranitev miru, odnosno za njegovo zopetno vpostavitve. Saj vojna najhuje zadene preprosto ljudstvo ter naloži najtežja bremena na nižje delovne sloje naroda. V svrhu ohranitve in pozneje vpostavitve miru je tudi stopil v zvezo s papežem Pijem XII. ter ustvaril pri Vatikanu posebno poslaniško mesto. Ko pa je moral z žalostjo ugotoviti, da so vsi njegovi mirovni poskusi zaman, je energično začel s politiko zavarovanja interesov Zedinjenih držav in vse Amerike. Ta politika se kaže v vpeljavi splošne vojaške obveznosti, v rastočem vsestranskem oboroževanju Zedinjenih držav in v največjem podpiranju Anglije v sedanji vojni. Po zlomu Francije je to podpiranje začelo naraščati po količini in kakovosti orožja, osobito letal, ter bo po zopetni Rooseveltovi zmagi pri volitvah dobivalo še večji obseg. Z Rooseveltovo zmago je ideja demokracije in svobode v svetu ojačana. Ali bodo Zedinjene države tudi vojaško posegle v krvavo vojno bodisi na Daljnem vzhodu proti Japonski, kakor že pričakujejo japonski vojaški krogi, bodisi v Evropi, bo pokazala bodočnost.

Pospešeno pripravljane USA za bodoče akcije

Po volitvah predsednika je finančni minister Zedinjenih držav izjavil, da so dosedanjí krediti za oboroževanje premajhni ter da je potrebna še poldruga milijarda dolarjev (danes okrog 120 milijard dinarjev, to je desetkratni letni proračun naše države). Predsednik Roosevelt pa je časnikarjem rekel, da dobi Anglija in Kanada polovico vse ameriške proizvodnje orožja, za kar se mu je angleški ministrski predsednik Churchill v javnem govoru zahvalil. Nekateri nevtralni opazovalci menijo, da se v Ameriki vedno bolj ojačuje struja, ki žene v vojno. Drugi pa že celo vidijo nastop ameriške vojaške sile v Tihem oceanu proti Japonski ali pa na obalah Atlantskega oceana, ki ga je Roosevelt prav tako, kakor Tihi ocean, označil za življenjski prostor Amerike.

Vojni vihar v Evropi in na Daljnem vzhodu

Italijansko-grška vojna v ospredju zanimanja

Zakaj se položaj ob albansko-grški meji bistveno ni spremenil?

Položaj ob albansko-grški meji se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil, a kljub temu je italijansko-grška vojna v ospredju zanimanja vsega sveta.

Italijani sami javljajo z albansko-grške fronte, da je iskati vzrok za počasno prodiranje italijanske vojske v slabih prometnih zvezah na grških tleh. Pravih cest iz Grčije proti Albaniji sploh ni, saj so dobre ceste v Grčiji še v nižavah redke. Grčija ima le dve glavni prometni žili, eno na vzhodu, drugo na zahodu države. Obe sta v zelo slabem stanju in vezani na promet Albanije. Vzhodna zveza loči grško pokrajino Epir od Makedonije ter sega do Aten, Lerina ali Florine (11.000 prebivalcev) in Korice (albansko Korča). Zahodna

sedniku Metaksasova črta. Pričenja se pri Janini v severozapadnem delu dežele in gre do Marice, ki predstavlja mejno reko med Grčijo in evropsko Turčijo. V tem pasu je, kakor navajajo, do 300 betoniranih utrd, topovskih položajev, strojniških gnezd in opazovališč. Gradili so Grki te obrambne pasove tri leta in so izdali zanje šest in pol milijarde drahem. Ob Metaksasovi črti v Epiru pričakujejo sedaj najsrdečije boje, ker se pripravlja velika italijanska ofenziva ob obali Jonskega morja. Zaradi težavnega ozemlja ni pričakovati nenadnih uspehov ter bo treba osvajati ped za pedjo.

Na osrednjem odseku se položaj od prvega dne italijanskega vpada ni spremenil in se drže Italijani v gornjem delu doline reke Vojuše.

bardiranjem grških pristanišč, letališč in železniških zvez ter postaj.

Turčija ščiti Grčijo napram Bolgariji

Zadnjič smo beležili, da so grške sosedje: Jugoslavija, Bolgarija in Turčija za nevmešavanje v italijansko-grški spor. Kljub stališču nevtralnosti hoče biti Turčija stalno pripravljena in se ne bo dala od nikogar presenetiti. Carigrad je postal važno prehajališče za turške čete, ki prihajajo iz Male Azije v Evropo in z njimi se prevaža tudi orožje s potrebnim vojnim materialom. Z zbiranjem čet in vojnega materiala na bolgarski meji hoče Turčija držati Bolgarijo, da se ne bi vmešala v sedanjo italijansko-grško vojno. Na merodajnem mestu izjavljajo, da bi dobila turška vojska takoj nalog za korakanje, ako bi se Bolgarija hotela vmešati v vojni spopad na Balkanu. Zaradi tega Turki ne verujejo, da bi Bolgarija tvegala kak tak korak. Obenem se nadaljujejo v Turčiji vpoklici vseh tistih za vojno sposobnih moških, ki še niso prekoračili določene starosti in še niso služili. Pri tem je prizadejih 20 letnikov. Poleg tega se kličejo rezervisti na orožne vaje.

Gibraltar in Tanger

Gibraltar postane otok

Angleško trdnjavo Gibraltar v južni Španiji, ki je ključ iz Atlantskega v Sredozemsko morje, smo v našem listu že natančno opisali.

V napadalnem načrtu Nemčije in Italije je iztrganje Gibraltarja iz angleških rok. Za osvojitve Gibraltarja prihajata v poštev dva vojna pohoda: po morju in po suhem preko Španije. Pomorski napad bi bil preveč tvegan, ker je angleška mornarica veliko premočnejša.

Po zasedbi Holandije, Belgije in dela Francije ter radi prijateljskega razmerja Nemčije do Španije sili v ospredje glede zavzetja Gibraltarja suha pot preko španskega ozemlja. To nevarnost dobro predvidevajo Angleži. V zadnjem času niso Gibraltarja s kopne španske strani samo zavarovali z najtežjimi in najmodernejšimi topovi, ampak bodo spremeničili gibraltarsko skalovje v otok. V kratkem bodo končana dela pri kopanju prekopa, s katerim bo odcepljen Gibraltar od celine in bo postal otok.

Gibraltarjev afriški sosed Tanger v španskih rokah

Nasproti Gibraltarju leži ob afriški obali Tanger, ki gospodari s svojo vojaško lego daleč naokrog. Mesto Tanger šteje 50.000 prebivalcev.

Angleško-francoska-španska pogodba z dne 27. novembra 1923 je rešila tangersko vpra-

Zemljevid italijansko-grških bojišč

prometna žila je le nadaljevanje ceste, ki vodi iz Argirokastro v Albaniji v grško Janino (središče pokrajine Epir z 21.000 prebivalci) ter dalje k obali Jonskega morja. Del ceste vodi iz Lerina k Solunu. Izven teh zvez so le brezpomembne poti, ki jih ni mogoče uporabljati za vojna kretanja. Italijanski pionirji delajo noč in dan, da zboljšajo zveze za dovoz iz zaledja v predele, kjer so hudi boji. V gorovju opravljajo tovorni promet še vedno z osli, mezgi in konji.

Italijani in Grki na zahodnem, osrednjem in severnem odseku

Na zahodnem bojišču v grški pokrajini Epir se je posrečilo italijanskim četam prekoračiti najprej reko Kalamas. Nato so bile grške čete prisiljene, da so se umaknile še ob obali za nadaljnjih 24 km do reke Acheron, ki teče vzporedno z reko Kalamas. Skupno so napredovali Italijani v tem odseku za 32 km. Grki so v tem delu v utrdbah Metaksasove obrambne črte, ki poteka s prvim pasom severno od grškega mesta Janina. Grčija poseda napram Albaniji tri obrambne črte, katere se imenujejo s skupnim imenom po ministrskem pred-

Na severnem odseku stoje grške čete na vrhovih vzhodno od reke Devoli, italijanske pa branijo višave Morove planine zahodno od reke Devoli, na koje zahodni strani leži albansko mesto Korča ali Korica. Grško topništvo drži Korčo pod stalnim ognjem ter nadzorstvom. Boji med Grki in Italijani se razvijajo na 150 km dolgi fronti.

Medsebojna bombardiranja

Angleži nudijo Grkom glavno pomoč z letalstvom, katero bombardira razna italijanska oporišča v južni Italiji in ob Sredozemskem morju že z grških letališč.

Angleška vlada je vzela na znanje italijansko objavo, da so sodelovali italijanski letalci pri bombardiranju Londona ter si je zato pridržala popolno pravico svobodnih rok glede angleških napadov na Rim. Tako je izjavil v angleškem parlamentu državni zunanji podtajnik Buttler na vprašanje, ali namerava britanska vlada smatrati Rim še nadalje za odprto in neoboroženo mesto, ki ne bo bombardirano.

Angleške in grške letalske napade vračajo italijanske letalske skupine s stalnim bom-

šanje na mednarodni osnovi. Tako zvani tangerski statut z dne 18. decembra 1923, ki je bil leta 1928. dopolnjen še s pristopom Italije, je določil, da upravljajo navedene sile mesto z zaledjem sporazumno s pristankom maroškega sultana.

Španske čete so že letos junija zasedle Tanger »zaradi vzdrževanja reda«. Zdaj je španska vlada dokončno priključila mednarodno tangersko ozemlje k španskemu Maroku. V mednarodnem svetu so mnenja, da je došlo do tega ukrepa zaradi naraščajočega odpora v francoskem Maroku proti francoski vladi v Vichyju. Francoski general Weygand je nezadovoljen s pogajanjem francoske vlade z Nemčijo. Angleške vojne ladje križarijo še dalje pred Tangerjem.

Vojna na Daljnem vzhodu

Japonci na umiku pred Kitajci

Naše čitatelje smo obvestili, da so odprli Angleži radi pristopitve Japonske k zvezi z Nemčijo in Italijo dne 17. oktobra birmansko cesto. Po tej poti sta založili Anglija in Amerika kitajskega maršala Čankajšeka tako z vojnimi potrebščinami, da je začel s silovito ofenzivo proti izčrpanim Japoncem v južni kitajski pokrajini Kvangsi. Kitajci so dosegli v zadnjih dneh tako odločilne zmage, da bodo v kratkem prepodili Japonce iz vse pokrajine Kvangsi. Kitajci že ogrožajo Jaučav na južni

obali. Japonci se morajo umikati iz doline reke Jangce. Ta umik se vrši tudi zaradi nemirov, ki jih zadnje čase Kitajci povzročajo v Šanghaju in Nankingu. Kitajci so zasedli tudi že Matang, ki leži južno od Kiukjanga, ter

bombardirajo mesto Ičang. Japonsko vrhovno poveljstvo je odpoklicalo 500 bombnih letal, ki so bila na letališču v Hankovu. Letala so morala nazaj na Japonsko, kjer morajo biti pripravljena za druge potrebe.

Pavle Poljanski:

Ljubimo domovino, kajti ona je naša mati!

Ljubimo to, kar trga narod narodu iz rok!

Danes trga narod narodu iz rok to, kar je najdražje, kar združuje ljudi iste govorice pod eno streho, da se ne porazgubijo po vabljivih, krivih in blatnih poteh sveta, to je domove in v širšem smislu domovino. Kruti boji, ki divjajo, se bijejo le za pokrajine, ki so domovina narodom.

V očigled temu pomislimo vsi Slovenci, ali ljubimo svojo lepo domovino, ali smo pripravljeni žrtvovati vse zanj? Kot otroci velike Slave se zavedajmo, da se ne sme nikdar zgoditi, da bi našo lepo domovino komur koli prepustili, temveč moramo biti pripravljeni, braniti jo proti vsakomur, predvsem pa proti notranjim prikritim sovražnikom, ki z raznimi obrekovanji skušajo kot črv ugonobiti naše narodno telo. Potrudimo se, da naše besede in zatrdjanja, da bomo domovino branili, ne bodo puhle in prazne besede, posebno, kar se takih notranjih nergačev tiče.

Ali vemo, kaj ljubimo?

Domovina ni samo zemlja in nebesni svod, pod katerim prebivamo, ampak so naša domovina vsi bistri potoki, gozdovi, prelepe doline, gorski velikani, vse prijazne vasice in bela mesta, kjer prebivamo; domovina je zemlja, v katero vlivamo svoj znoj, da obrodi dober sad, in k domovini spada tudi jezik, ki ga govorimo. Take domovine otroci smo! Ona nam je mati, ona nas je rodila, ona nas nosi v svojem naročju, ona nas združuje pod skupno streho v milem slovenskem jeziku.

Jezik nas veže

Jezik je tisti, ki nas veže, da vemo, do kam segamo, da vemo, kje so naše meje, do kod segajo naše pravice. Žalostno je, da se te vezi, ki nas združuje, mnogi med nami sramujejo. Posebno Slovenci, ki živijo med tujim ljudstvom, med seboj ne govorijo radi v materinščini, ampak govorijo v tujem jeziku, mnogokrat v

neki spakendranščini, ki nima ne repa ne glave. Slovenci, varujmo se tega! Vedimo, da je jezik del domovine in kdor jezika ne spoštuje, tudi domovine ne more ljubiti. Vsak si naj živo predstavlja rek: »Biti slovenske krvi, biti Slovincu v ponos!« Onim, ki ne spoštujejo svoje domovine, ki jo izdajajo, ki sramote slovenski jezik, pa pokažimo njih zločinsko delo, izločimo jih iz svoje srede, kajti izvržek človeštva so. Tako za nas nikdar ne bo veljal rek, ki ima prebridko resnico v sebi, da: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

Dober prijatelj — zaklad

Da bo ostal naš jezik čist, jasen in nepokvarjen, segajmo zdaj, ko se nam približuje zima, po dobrih knjigah naših velikih mož. Naj ne bo slovenske družine, ki bi ne imela v hiši dobrega časopisa. Za nas slovenske kmete je vsekakor »Slov. gospodar« najprimernejši, kajti on je naš spremljevalec v življenju, v njem je vse, kar potrebujemo pri svojem delu,

**Tudi mladina
me ljubi!**

Rdeča in spokana koža
često zelo boli. Posebno
nežna otroška koža je zelo
občutljiva. Zato si otroci
tako zelo radi namažejo z
NIVEO lice in roke,
preden gredo na ulico.

Po čem Američani letos najbolj povprašujejo. V Ameriki je več tovarn, ki delajo v nadurah in ponoči, pa še ne morejo ustreči vsem naročnikom. V teh tovarnah ne delajo letal ali orožja, kakor bi kdo utegnil misliti, temveč — zastave. Prejšnja leta so bile tovarne za zastave zaposlene samo pred 4. julijem, ameriškim narodnim praznikom, v ostalem času pa niso imele skoro nič posla. V tistih letih, ko so predsedniške volitve, gre bolje. Sedem do osemkrat več zastav izdelajo kot navadno. Po vsej državi, v mestih in vaseh, na vzhodu in zahodu hočejo takrat imeti zastave, dolge, velike, ki jih obešajo na hiše, drogeve, stolpe itd. Pa tudi manjše zastavice gredo v promet, kajti tudi majhni Američani nočejo za-

Junak divjine

Ameriški roman

18

Erik je medtem skočil s konja in nekaj popravljaj pri sedlu. Zatopljen je bil v misli in Noelovega vprašanja ni prav slišal.

»Kaj si rekel, Noel?« je vprašal.

»Vprašal sem, kam bova zavila?«

»Na Oblačno goro. Nard je tam! Ti lahko zaviješ domov, če...«

Prekinil se je in vprašujoče pogledal tovariša. Ta je skoraj ogorčeno strmel vanj.

Razumela sta se. Krepko sta si stisnila desnici in s tem je bila stvar rešena.

14.

Čim bolj se je Marija bližala gorovju, tem bolj je pokrajina izgubljala značaj puščave; peščeno morje je zaostalo, svet je postal gričnat, tla porasla s travo in nizkim grmičjem.

Marija je izginila v prvi gorski soteski. Obe strani soteske sta bili v nižji legi pokriti z gozdovi, vrhovi pa so bili skalnati.

Sonce se je že nagibalo k zatonu, a popotnica je še vedno jezdila. Steza se je vzpenjala navzgor, potem je zavila v globok prepad, naposled pa je je popolnoma zmanjkalo na skalnatih tleh. Ker je bila hoja samo v eno smer mogoča, je Marija jezdila naprej. Kopita so trdo udarjala ob skalnata tla.

Nekako po enourni naporni ježi se je odprla pred Marijo prijazna, ozka dolinica. Popotnica si je olajšano oddahnila. Od dolge, utrudljive ježe je bila že čisto izčrpana in je bila potrebna oddiha. Razen tega se je bližala tudi noč. V nižinah se je že zgrinjal mrak, le gorski vrhovi so še rdeli od žarkov zahajajočega sonca.

Dolinica je bila porasla s sočno travo. V drugem koncu se je svetlikalo kakih dvajset brez. Tudi žuborenje vode se je slišalo.

Marija je sklenila, da bo tu prenočila ter zgodaj zjutraj nadaljevala pot. Jezdila je do brez. Tam je skočila z meza in se lotila dela.

Najprej je snela sedlo svojemu mezgu, nato pa tovor ostalima mezgoma. Pri tem je glasno stokala, ker so bili tovari pretežki za njene moči. Po končanem delu je živim zvezala prednje noge in jih je pognala na pašo.

Na Garnettov nasvet je Marija vzela s seboj tudi priprave za postavitve šotorov. Hladni večerni zrak ji je dal slutiti, da ji bo šotor ponoči zelo potreben.

Takoj je začela s postavljanjem šotorov. Delo ni bilo lahko, ker ga ni bila vajena. Toda vztrajnost je rodila

svetuje nam, da ne zaidemo na stranpota. Dober verski časopis imeti, je kakor imeti dobrega prijatelja, in kdor ima pravega prijatelja, ima zaklad.

Bodimo vredni nasledniki naših prednikov!

Pozabimo v teh težkih dneh na vse medsebojne spore in razprtije, kajti samo tako bomo lahko obvarovali našo domovino vsega hudega, lahko bomo zrlji — združeni z ostalimi brati — neustrašeno nevarnostim nasproti. Bodimo vredni nasledniki naših brezimnih prednikov, ki so nam ohranili v težkih prilikah domovino, nam jo izročili, da jo zvesto čuvamo in jo predamo neokrnjeno in nedotaknjeno naslednikom. Kdor izgubi domovino, je podoben onemu, ki je izgubil v otroških letih streho in starše in je moral po svetu. Le v domovini bomo našli srečo, zdravje, le tu so nam odprta vrata k resnemu delu, h kulturnemu delovanju, in le v domovini bomo našli pot k procvitu naše lepše in boljše bodočnosti.

Bog nas bo vodil...

Če bomo ljubili domovino, našo dobro mater — to se pravi, če se bodo ljubili slovenski kmet, delavec in izobraženec — če bomo spoštovali svoj mili slovenski jezik, ljubili svojo grudo, polja in pašnike, gozdove in prozorna jezera, bistre potoke in valujoče reke, krasna gorovja in modro nebo nad nami, mnoge otoke in sinje morje ter ako ne bomo nikdar pozabili na Boga, ki nam je dal vse to v posest in uživanje, tedaj nas bo Bog vodil. On nas ne bo zapustil, ne bo dovolil, da bi nenasitni tujec omadeževal naša sveta slovenska tla s svojo umazano peto, kajti ta tla so samo naša in nobenega drugega! Zganimo se ter v ta vzvišeni namen delajmo, dokler je čas, kajti »po toči zvoniti je prepozno«. Da je pa še vedno naša lepa domovina izven krvavega plesa in zverinskega klanja, pa moramo biti Bogu hvaležni. Prosimo ga, da nas s svojo božjo vsemočnostjo tudi v bodoče varuje pred strašnim gorjem, ki zajema val za valom ves svet. Izkažimo se vredne božjega priznanašanja, kajti v božji oblasti so državniki in vsa bojna sredstva, katera lahko obrne proti onim, ki mislijo z njimi strahovati slabotne in maloštevilne narode. Ne pozabimo, da božji mlini meljejo počasi, toda sigurno!

Ti krasna si, krasnejše ni,
kar jih obseva zarja dneva,
krepostna si, vsa vredna ti,
da krona venča te kraljeva.

Simon Gregorčič, »Domovini«.

Po Jugoslaviji

Novega vojnega ministra smo dobili. Vojni minister general Nedić je odstopil. Na njegovo mesto je bil postavljen kraljevi častni pribočnik, armijski rezervni general Peter Pešič. Rodil se je v Nišu leta 1871., general je postal leta 1918., armadni general leta 1923. Leta 1918. se je udeležil mirovne konference v Parizu. Od leta 1922. do 1924. je bil že vojni minister. Dalje časa je bil poslanik v Pragi in Bruslju. Leta 1939. je bil imenovan za senatorja. Znan je kot pisec važnih vojaških člankov.

Južnosrbsko mesto Bitolj trikrat bombardirano od neznanih letal. Starodavno južnosrbsko mesto Bitolj je doživelo 5. novembra v teku opoldanskih ur trikratno zračno bombardiranje in obstreljevanje s strojnimi od neznanih letal. Bombe so tirjale devet mrtvih in 21 ranjenih ljudi, večinoma delavcev in otrok. Med smrtnimi žrtvami pa je tudi Slovenec kapitan Maks Varl, pribočnik divizijskega štaba. Nepregledne množice Bitoljčanov so se udeležile njegovega pogreba. Devet lovskih letal je krožilo v zraku in izkazalo zadnjo čast padlemu kapetanu. Na dan nezaslišanega in zahrbtnega napada je bil v Bitolju sejmski dan, zato je bilo tudi med konji več žrtev. Živina je begala zbegana brez gospodarjev okrog. Vest o

nejunaškem bombardiranju na neoborožen in brezobramben kraj je bila sprejeta po vsej državi z velikim ogorčenjem. Vlada je sedaj izdala energične ukrepe, da se kaj takega ne bo več pripetilo, če pa se bo, pa tako bombardiranje ne bo ostalo nekaznovano. Predsednik vlade Cvetković je poslal kot prvo podporo po bombardiranju prizadetim družinam 50.000 din. Enako vsoto in v isti namen je dal tudi zunanji minister dr. Cincar Marković. Vse po Bitolju sočustvuje z žrtvami in pomaga pri negi ranjencev ter oskrbi onih, ki so ostali radi bombardiranja brez strehe.

Važne živinozdravniške postaje. V poljedelskem ministrstvu so se vršila zadnje dni važna tridnevna posvetovanja živinozdravniških strokovnjakov. Obravnavali so vprašanje, kako bi čim učinkoviteje zatrli različne živinske bolezni ter ustvarili potrebne zdravstvene pogoje za napredek živinoreje in zaščitili ljudsko zdravje z nadzorstvom živeža živalskega porekla. Sklenjeno je bilo, da bodo ustanovljene po vaseh v živinorejskih področjih živinozdravstvene postaje, ki bi naj postale središča živinozdravniškega strokovnega dela ter bi se preko njih oskrbovali kmetje z zdravili in cepivi za živino.

Visoka bogoslovna šola v Mariboru dobila prvega rektorja

Prosvetni minister g. dr. Anton Korošec je podpisal 23. avgusta 1940 ob 140 letnici rojstva svetniškega škofa A. M. Slomškega, ustanovitelja mariborskega bogoslovja, uredbo, s katero je bil podeljen Slomšekovi ustanovi položaj visoke bogoslovne šole.

Za prvega rektorja ali voditelja Visoke bogoslovne šole v Mariboru je bil imenovan z odlokom prosvetnega ministrstva g. dr. Josip Hohnjec, ki deluje na mariborskem bogoslovju že od leta 1905. in se veseli kot izborni profesor najtežavnejših bogoslovnih predmetov občega spoštovanja in priljubljenosti med bogoslovci. Novi in prvi g. mariborski rektor je dolga leta delovni predsednik Prosvetne zveze.

Veliko se je trudil na prosvetnem polju po deželi davno pred vojno. Njegovo delo so Marijine družbe ter Dekliške zveze. Ob prevratu se je postavil neustrašeno na stran naših osvoboditeljev izpod nemškega jarma. Kot podpredsednik je skupaj s predsednikom dr. Rosinom vodil Narodni svet v Mariboru in je bil

eden najbolj požrtvovalnih borcev, da je ostal Maribor slovenski.

Koj po prevratu je bil član ustavodajne skupščine in pozneje dolga leta narodni poslanec za ljutomerski in konjiški okraj.

Gospod rektor pa ni vsa leta, odkar se je posvetil delu za javni blagor, ogreval ter podžgal z besedo našega naroda za vsestransko povzdigo, ampak je držal, odkar je končal študije, krepko v svoji roki pero do danes. Izpod njegovega peresa je bilo objavljenih po raznih znanstvenih časopisih in mesečnikih nebroj učenih člankov in razprav bogoslovne vsebine.

Od leta 1905., ko je prišel gospod rektor za profesorja v Maribor, je bil dnevno ter nemurno do danes na delu pri vseh listih, katere izdaja Tiskarna sv. Cirila. »Slov. gospodar« si šteje v veliko čast, da sme prvemu rektorju Visoke bogoslovne šole v Mariboru čestitati in mu izreči ob tej priliki iskreno zahvalo za njegovo najzvestejše sodelništvo.

uspeh. Šotor je bil čez dobre pol ure gotov. Marija je nato nanosila vanj še nekaj listja in si pripravila ležišče. Potem je preskrbela še suhljad za ogenj.

Mezgi so se medtem pasli. Ko je Marija smatrala, da so se že dovolj ohladili od hoje, jih je odvedla k vodi in jih napojila. Nato je privezala vsakega za eno drevo, in sicer na dolgo, da so se mogli pasti okrog dreves.

Šele zdaj je začela Marija misliti na svoje telesne potrebe. Zanetila je ogenj in si pripravila skromno večerjo. Po večerji je zamišljeno sedela pri ognju. Mislila je na svoj položaj. To je prvi primer, da je popolnoma sama v zapuščenem kraju. Gozd je skrivnostno šumljal. Mesec je kot kak srebrn krožnik plaval po neskončnem plavem nebu.

Marija se je čutila silno osamljeno. Zdelo se ji je, da je zašla v popolnoma nov svet, iz katerega se ji ni nudi noben jasen izhod. Pri srcu jo je stisnilo. S takim zatopanjem se je bila podala na pot! Erikova in Garnettova svarila je smatrala za pretirana. Zdaj je že drugače gledala na vso stvar in to že po enem dnevu potovanja. Zaželela si je močne roke, prijateljskega srca.

Nenadoma je prisluhnila. Zdelo se ji je, da sliši zvočenje, ki je prihajalo iz velike daljave. Pobožno je poslušala. Pokrižala se je in odšepetala angelsko pozdravljenje. In še za uspeh svojega pota je molila. Ob misli na Boga je začutila olajšanje. Zazdelo se ji je, da vendar ni tako sama, kakor je prej mislila.

Zvon je utihnil in nastala je tišina, ki jo je čez čas premotilo zavijanje šakala. Potem je spet zavlada popolna tišina. Mariji je spet postalo tesno pri srcu. V tišini je bilo nekaj zlovesčega; kot težka mora je ležala nad pokrajino.

Marijo je začelo mraziti. Vrgla je suhljad na ogenj, nato pa odšla v šotor. Legla je in se zavila v odejo.

Zaspati ni mogla. Osamljenost jo je težila ko kaka svinčena gora. Kaj bo z njo? Ali se ne bo izgubila v tej divjini? Čim več je razmišljala o tem, tem bolj se je zavedala svoje drznosti in nepremišljenosti. Zakaj ni sprejela Erikove ali Garnettove pomoči? Razmišljanje jo je tako mučilo, da so ji moči popolnoma opešale. Zaihtela je. A čim bolj so ji vrele vroče solze iz oči, tem večje sproščenje je čutila v notranjosti; solze so ji olajšale bol in čez čas je spokojno zadremala...

Erik in Noel sta zavila na isto stezo, po kateri je jezdila Marija. Nista hitela, ker sta hotela, da bi ju Slim, ki je bil odšel po živila in strelivo, čimprej dohitel. Pozorno sta se ozirala na desno in levo. Od časa do časa sta tudi zavila v gozd in preiskala okolico. Sumljivih znakov nista zasledila. Ko sta imela za seboj že nekaj milj pota in sta prispela do smrekovega gozda, je dejal Erik:

»Tu se bova ustavila in počakala Slima. Če je šlo vse v redu, se bo vsak čas vrnil.«

ostajati za starejšimi in izobešajo zastavice po oknih, balkonih in po ulicah. Ameriški tisk ima brez dvoma prav, če pripisuje letošnje povpraševanje po zastavah naraščanju narodne zavesti. Ameriški tisk pravi celo tako: od leta 1917., ko je stopila Amerika v prvo svetovno vojno, pa do danes še ni bilo opaziti v Združenih državah tolikšnega povpraševanja po zastavah. Neamerikanec bi iz tega morda celo kaj sklepal. Kdor je praznoveren, lahko stavi celo vzporednico med letom 1917. in med letom 1940.

Nov način zatemnitve Rima. V zatemnitvi Rima so uvedli zanimivo novost. Namesto modrih svetilk, katere so doslej uporabljali za razsvetljavo ulic, bodo sedaj namestili bele svetilke, ki pa bodo mnogo slabše

Zasluženega imenovanja g. dr. Josipa Hoh-njeca za prvega rektorja v Mariboru je vesel slovenski narod, za katerega je že storil toliko

dobrega. Veseli pa so tudi vsi lavantinski duhovniki, ki so bili gojenci mariborskega bogoslovja in jim je bil g. rektor profesor.

Novice iz domačih krajev

Streljanje s karbidom je nevarno. 11 letni rudarjev sin iz Prevalj Mirko Jeran je streljal s pomočjo pločevinaste škatle s karbidom. Škatlo je razneslo in njeni drobci so nevarno ranili fanta na očesu, obžgalo mu je pa tudi ves obraz. Neprevidni mladi strelec se zdravi v mariborski bolnišnici.

Na tovariša je padel. Na neki stavbi v mariborski okolici je strmoglavil v globino delavec in padel na spodaj stoječega 25 letnega tovariša Karla Baranka. Sam je ostal nepoškodovan, dočim je tovarišu Baranku zlomil nogo in mu prizadejal hude notranje poškodbe, tako da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Z zidarskega odra ga je vrglo. 24 letni zidar Jernej Praprotnik je bil zaposlen pri zidavi nove gimnazije v magdalenskem predmestju v Mariboru. Nevede se je dotaknil električne napeljave, ki ga je tako udarila, da ga je vrglo z zidarskega odra in je padel več metrov globoko. Pri padcu si je močno poškodoval desno roko ter se je moral zateči v bolnišnico.

Po nesreči obstreljen deček. Nekemu lovcu se je v studenskem gozdu po nesreči sprožila lovska puška pri lovu na zajce. Strel je zadel 11 letnega delavčevega sina Ivana Kuharja iz Studencev, ki se je slučajno nahajal v smeri bega zajca, v stegno leve noge. Fanta so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

18 letni fant je po neprevidnosti obstrelil svojega tovariša. Pred kratkim je 18 letni G. Lojze v Satahovcih v Prekmurju po nerodnosti obstrelil svojega tovariša Alojza K. Kroglja je ranjencu običala pod levim očesom ter so mu jo morali odstraniti operativnim potom v bolnišnici.

Plaz potegnil s seboj cestni nasip. V Podložah pod Ptujsko goro je utrgal plaz cestni nasip v dolžini 13 m in 3 m na široko ter ga je pognal v globok prepad.

S kolesa ga je vrgel. 18 letni vajenec Franc Pintar iz Nove cerkve se je peljal k svojim staršem v Hrenovo. Na majhnem klancu Breznica se pripelje nasproti Jurij Čretnik, ki ga je v klancu zaneslo nasproti vožečemu Pintarju. Pri tem je z vso silo zadel v pedal Pintarjevega kolesa in ga vrgel s kolesa. Pri padcu na trdo cesto se je Pintar pobil tako hudo, da mu je počila lobanja in je obležal nezvesten. G. kaplan Alojzij Žolnir mu je hitro

podelil sv. maziljenje, nakar ga je rešilni avto odpeljal v celjsko bolnišnico. Ves čas prevoza je bil v nezvesti in je bruhal kri, vendar obstoja upanje, da bo ostal pri življenju.

Smrt pri reševanju psa. Pri posestniku Potočniku v Vojniku pri Celju se je pretrgala žica električnega voda, v katero se je po naključju zapletel domači pes. 16 letna hčerka Pepca Potočnik je hotela psa rešiti, pri tem se ji je pa žica ovila okoli vratu in roke ter jo je udaril električni tok. Domači so hitro odstranili žico in skušali deklico spraviti k zavesti, toda dekle je kmalu umrlo. Pokojna Pepca je bila prikupna, marljiva deklica in je obiskovala četrti razred meščanske šole.

Padez z drvečega vlaka. 31 letni Marušič Alojz, doma iz Rifengozda pri Laškem, se je vračal z vojaških vaj. Pri tremerskem mostu v Celju je po nesreči padel iz drvečega vlaka in si prebil lobanjo. V nezvesti je bil prepeljan v celjsko bolnišnico.

Smrtni udarec lokomotive. Blizu kurilnice železniške postaje Zidani most je lokomotiva udarila z odbijači mladega železničarja Jakopiča tako močno po glavi, da so mu izstopili možgani. Jakopič je kmalu izdihnil. Nesreča se je zgodila radi tega, ker Jakopič, ki opravlja službo kurjača, ni opazil prihajajočega vlaka in ta neprevidnost ga je stala življenje.

Preskrba umetnih gnojil. Kmetovalcem se priporoča, da si pravočasno priskrbijo dovoljne količine kalijevih gnojil za gnojenje krompirja, pese, travnikov, deteljšč in drugih poljskih sadežev. Za en oral (to je 57 arov) se potrebuje 100 do 150 kg kalijeve soli. Ker je negotovo, kako bo s preskrbo umetnih gnojil spomladi, je v sedanjih razmerah potrebno, da si vsak kmetovalec že pred Božičem ali najkasneje v januarju zagotovi potrebno količino kalijevih gnojil, to so: 40% kalijeva sol in za gnojenje ranega krompirja, sadonosnikov, domačega vrta, vinograda ter hmelja pa 48 do 52% žvepleno-kisli kalij. Če se z umetnimi gnojili pravilno in pravočasno gnoji, se dosežejo vedno izvanredno dobri uspehi. To so dokazale številne izkušnje zadnjih let. Zato

Če ste v zadregi, si pomagajte z oglasom v »Slovenskem gospodarju«!

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim križem.

Oglas reg. pod št. br. 7257 od 23. marca 1940

naročite tako preko zadrug, podružnic itd. potrebne količine kalijevih gnojil, da jih boste imeli pravočasno na razpolago. Pri sedanjih dobrih cenah kmetijskih pridelkov mora vsak kmetovalec pravočasno poskrbeti, da čimveč pridelava in da bo pridelek boljši. To bo dosegel na najcenejši način s pomočjo pravilne uporabe umetnih gnojil, v prvi vrsti z zadostnim gnojenjem s kalijevo soljo.

Pogojno izpuščen kaznjenci. Iz mariborske kaznilnice je bilo pogojno izpuščenih 17 kaznjencev, ki so prestajali kazen od 2 do 10 let radi uboja.

Pojavi svinjske kuge. V ljutomerskem okraju se je pojavila v zadnjem času svinjska kuga. Mnogo svinj je poginilo in so jih morali zakopati. Na Grabah pri Ljutomeru je poginilo nekemu posestniku 15 velikih in srednje velikih svinj. Tudi v štrigovskem okolišu je bolezen povzročila precej škodo.

Najdba 33 tisočakov. Pri posestniku Erjavcu v škofji Loki je bilo v septembru vlomljeno. Zmanjkalo je raznega blaga in 33 tisočakov. Sedaj, ko so preurejali stanovanje, so našli zavitek vseh 33 tisočakov za pultom v bivšem trgovskem lokalu. Tisočaki so bili povezani prav tako, ko takrat, ko so jih vtaknili v predal. Erjavce je v razburjenju radi umiranja tasta zvitek tisočakov vtaknil v predal in ga siloma zaprl. Pri sunku se je zvitek zakotalil do konca predala, kjer se je bil les osušil, in

svetile. Nov način razsvetljave bo cenejši, poleg tega pa bo svetloba enakomerno razdeljena. Dočim so bile modre svetilke iz zraka vidne, belih luči iz sovranih letal ne bodo opazili.

Pes odkril zaklad. V ščednem pod steverjanom v goriški okolici je pri kmetu Jožefu Hledetu domači pes čuvaj grebel ob zidu za hlevom. Bil je priklenjen in si je z brskanjem krajšal čas. Nenadoma je začel lajati in z vso silo kopati v zemljo. Ker lajež ni hotel ponehati, je šla hišna mati pogledat, zakaj pes tako razsaja. Ko se je približala, je vsa začudena obstala: na tleh okrog zvestega čuvaja so se svetili srebrni kovanci. Bilo je očitno: pes je našel zaklad. Bili so avstrijski goldinarji in kro-ne, ki jih je izgrebel pes

Razjahala sta in poiskala primeren prostor med grmovjem. Konje sta spustila na pašo, sama pa sta sedla v senco.

Erik je pozorno napenjal oči in ušesa. »Z ušesi ni ujel nobenega glasu, ki bi bil podoben topotu konjskih kopit, oči pa so ga brezdvomno prepričevale o tem, da čas beži; sence dreves so postajale vse daljše. Za dvakratno dolžino so že narasle, a o Slimu še vedno ni bilo sluha.

»Kje vendar tiči?« je zamrmral jeznó Erik.

Noel je poznal Erika in je vedel, da zdaj vre v njegovi notranjosti. Ni spregovoril, ker se je bal, da bi povedal kaj takega, kar bi gospodarja še bolj razdražilo.

Erik je spet prisluškoval in napenjal oči. Vse bolj je bil nemiren in jezen. Naposled se ni mogel več premagati.

Naglo je vstal, zasenčil z dlanmi oči in nekaj časa strmel v daljavo. Potem je izbruhnulo iz njega.

»Ta osel je gotovo spet naredil kakšno neumnost!« je dejal razdraženo.

»Najbrž se je vmešal v stvar, iz katere se ne more izmotati,« je pripomnil Noel.

»In midva morava s čakanjem čas zabijati ter pustiti, da jezdi Marija Linscott nevarnosti naproti.«

»Jezdiva dalje!«

»Nimava dovolj streliva.«

S tem sta oba umolknila. Zdaj je tudi Noel vstal in zrl v daljavo. Čez čas je Erik dejal:

»Stavim glavo, da lopovi nekaj pripravljajo zoper Marijo!«

»Jaz ne vem, za kaj gre,« je odgovoril Noel, »a če ti praviš, da se kaj pripravlja, potem bo že res.«

»Da, res!« je jezno nadaljeval Erik. »In jaz naj zamudim? Naj svet govori, da sem ob cesti lenaril, medtem ko ...«

Ni nadaljeval. Dvignil je s tal težko sedlo in šel proti Blisku.

»Kaj nama je storiti?« je vprašal Noel.

Erik ni odgovoril, ampak je naglo sedel konja.

Noel ga je nekaj časa opazoval, potem pa je rekel:

»Še malo počakajva! Slim bo vendar vsak trenutek tukaj.«

»Slima ne bo. V past se je ujel!« je trdo odvrnil Erik.

»Kdo bi mu naj bil nastavljal past?« je začudeno vprašal Noel.

»Tisti ljudje, ki tudi mene hočejo zadržati. Tisti, ki nočejo, da bi sledil Mariji Linscott!«

»Potem pa naprej!« je zaklical Noel. »Pojdiva kar brez streliva! S puškinimi kopiti bova razgnala lopove, če naju bodo napadli!«

Erik je pritrdil sedlo, potem pa se je obrnil k Noelu. Položil je roko na njegovo ramo in resno rekel:

tako je padel denar skozi špranjo za pult, kjer so ga sedaj, ko trgovski lokal pospravljajo, našli.

Sanatorij v Mariboru: Tyrseva ulica 19, tel. št. 23-58, je najmodernejše urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

Iz neznanega vzroka je pretekli ponedeljek zjutraj nenadoma začelo goreti gospodarsko poslopje Ivana Kumerja, posestnika v Kapli pri St. Jurju ob Taboru, ki je lastnik znane »Pihlbirtove« gostilne ob državni cesti. Zaradi velikega vetra se je ogenj razširil z velikega gospodarskega poslopja še na dva velika kozolca, ki sta z gospodarskim poslopjem in sušilnico za hmelj do tal pogorela, tako da je od vsega ostal le kup pepela. Gasilci so s trudom rešili gostilno, ki stoji tik gospodarskega poslopja, hlev in več glav živine. Škoda presega 250.000 din.

Pri posestnici Lajšček v Fokovcih na Goriškem (Prekmurje) je popolnoma pogorel senik, poln sena. Škode je za okoli 37.000 din, ki pa je krita z zavarovalnino.

Radi slabega dimnika, okrog katerega je bilo seno, je izbruhnil ogenj v stanovanjskem poslopu Konrada Kocbeka, posestnika v Stražah pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Požar se je razširil iz stanovanjskega tudi na gospodarsko poslopje in hieve. Zgorelo je seno, otava, slama, gospodarsko in poljedelsko orodje ter ves letošnji pridelek živeža, le živino in pohištvo so rešili. Žrtev požara bi kmalu postal štirimesečni sinček, katerega je pa v zadnjem hipu rešil mimo idoč posestnik, ki je s krikom poklical tudi gospodarja in gospodinjso s 500 metrov oddaljene njive. Škode je za okoli 20.000 din in je le delno krita z zavarovalnino.

Skozi preluknjano posodo, napolnjeno z žarečim pepelom, so se vnela lesena tla v podstrešni sobi stanovanjske hiše posestnika Antona Drea v Slov. Bistrici. V omenjeni sobi je stanoval najemnik Anton Cesar. Škoda znaša 6000 din. Gasilcem gre zasluga, da se ogenj ni razširil.

V Hrastovcu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je zgorela lesena baraka grofa Herbersteina. Škode je za 3000 din.

Oče je pripeljal sina v ječo. 26 letni Mirko Kozuh, ki bi moral odsedeti dva meseca vojaške kazni, je ob priliki pleskanja nekega stanovanja porabil ugodno priliko, ukradel tuje kolo in pobegnil pazniku mariborske jetnišnice. Odpeljal se je domov, toda oče-poštenjak ga je še isto noč sam pripeljal v Maribor, pozvonil pri velikih vratih jetnišnice ter pobeglega sina izročil pazniku.

Okraden mežnar. Na praznik Vseh svetnikov je odšel mežnar in gostilničar Ivan Sočnjak iz Podgorja z vsemi domačimi na pokopališče. Med tem se je v njegovo stanovanje vtihotapil tat ter mu odnesel za 3000 din denarja ter hranilno knjižico z vlogo 700 din. Tatvine so osumili 35 letnega Henrika Marseka iz Podgorja, ki se je nahajal v gostilni, preden je Sočnjak zaklenil, pa je nekam

izginil. Marsek je priznal, da se je skril na podstrežje in izvršil tatvino.

Tatvina krave. Posestniku Vidmarju Antonu iz Bukovžlaka pri Teharjih je iz hleva izginila štiriletna krava, vredna 4000 din. Posestnik je menil, da je krava iz hleva ušla in jo je dalj časa iskal. Ker je ni našel, je zasumil, da mu je bila krava ukradena in orožniki so prišli na sled Filipu Jugu, 40 letnemu delavcu, ki je pristojen v Laporje. Imenovanega so orožniki izročili okrajnemu sodišču v Slov. Bistrici.

Beg in zopetno ujetje tate Pečnika. Predzrni tat Pavel Pečnik je v brežiškem okraju izvršil deloma sam, deloma v družbi sličnih pomočnikov, ki jim je bil za vodjo, nad 30 malih in večjih vlomov. Orožniki v Senovem pri Rajhenburgu so tatiče z vodjo vred polovili. Vodja Pečnik je vleme priznal in je bil odpredan na orožniško postajo v Brežice. Od tod so ga gnali v Zagreb, da pokaže, kje je prodajal ukradeno blago. Z večernim vlakom so Pečnika pripeljali nazaj v Brežice in na potu s postaje do zapora je Pečniku v temi uspelo, da je pobegnil. Takoj je odšel na tatinski posel v Leskovec, kjer je nameraval izvršiti nov vlom. Imel je pa smolo, kajti orožniki so mu bili stalno za petami in so ga ujeli ter oddali sodišču v Krškem. Sedaj upamo, da bo za nekaj časa mir pred njim.

Vlom v ljubljansko trgovino. V Ljubljani so vlomili neznanci v Teokarovičovo manufakturno trgovino v Wolfovi ulici. Zlikovci so se skrili najbrž že zvečer na dvorišče, ponoči pa so vdrli skozi železna vrata in nato še lesena vrata, nakar jim je bila prosta pot v trgovino. Odnegli so precej blaga, saj znaša škoda nekaj nad 20.000 din, vendar je krita z zavarovalnino.

Vlom pri Slaniču in Petanu pojasnjen. Iz Brežic poročajo: Kakor je »Slov. gospodar« že pisal, je bilo v noči na 16. september po neznanih storilcih vlomljeno v Slaničevo trafiko in isti dan tudi v trgovino koles. last g. Petana iz Brežic. Po naključju so stražniki v Zagrebu zvedeli, da je Pavel Badislevič dne 16. septembra kupil večjo količino tabaka in tobačnih izdelkov za znesek 450 din, ki mu jih je neznanec prodal v njegovi gostilni v Zagrebu. Posledično je po izpovedi priče te kupčije Jeršič Stjepana, kateri se je pohvalil pred Baškovičem, da je odnesel iz Brežic prav dober plen, je Baškoviča zagrebška policija aretirala radi več vlomov, ki jih ima na vesti. Pri aretaciji je znesel na dan po nepravdnosti tudi vlom v Brežicah. Nadalje je policija pozvedovala, dokler ni izsledila vlomilca Jeršič Stjepana, ki je obe tatvine priznal. Jeršič je v preiskovalnem zaporu prodal tudi obleko, ki jo je imel na sebi. Policiji se je to zdelo sumljivo in so pozneje doznali, da je ta obleka last dr. Dernovškega iz Brežic, katerega so tudi okradli tiste dni.

Inseriral bi, pa ne vem kako! — Naredite tako: napišite besedilo in preštejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuverto dajte znamk za to vsoto in pošljite z besedilom na: Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Vlom v trgovino. V Podpulferci, mejni vasi v Poljanski dolini, ki spada pod škofješko občino, je bilo vlomljeno v trgovino Jožefa Homana, ki stoji ob banovinski cesti. Vlomilci so odnesli za 10.000 din raznovrstnega blaga. Pri svojem zločinskem delu so se morali počutiti varne, kajti preden so odšli, so popili še tri steklenice vina. Ker tatovi niso pustili za seboj nobenih sledov, jih bo težko izslediti.

Obsojen prikrivalec usnja. »Slov. gospodar« je že obširno poročal o tovarnarju usnja Valterju Halbärthu iz Maribora, ki je bil poslan zaradi prikrivanja velikih zalog usnja v vrednosti štirih milijonov dinarjev na šestmesečno prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi. Zalogo usnja mu je oblast zaplenila, proti njemu pa je uvedlo sodišče kazensko postopanje. Dne 7. novembra se je proti tovarnarju vršila v Mariboru sodna razprava, na katero so iz Starega trga ob Kolpi pripeljali tudi obtoženega Valterja Halbärtha, ki je bil obsojen na 14 dni zapora, na 15.000 din denarne kazni ali na nadaljnjih 300 dni zapora, plačljivo v treh mesecih, in na plačilo 1000 din povprečnine. Proti razsodbi ni dopusten noben priziv. Po obsodbi je bil Valter Halbärth zopet policijsko odpredan na prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi, kjer je bil že 49 dni, da najprej odsluži šestmesečno kazensko prisilnega bivanja, nakar se bo pokoril za svoje prikrivanje usnja še 14 dni v sodnih zapori, glasom razsodbe sodišča.

Prva smrtna obsodba na okrožnem sodišču v M. Soboti. Dne 30. oktobra se je vršila pred velikim kazenskim senatom okrožnega sodišča v M. Soboti razprava proti 26 letnemu kleparskemu pomočniku Karlu Makovec iz Štrigove v Medžimurju, ki je umoril svoje dekle in njenega spremljevalca. Makovec Karel je bil obtožen, da je 23. junija po zrelem preudarku in na okruten način usmrtil Viktorja Rašpergerja s tem, da ga je z nožem sedemkrat zabodel, radi česar je imenovan na mestu umrl, Rep Marijo pa s tem, da jo je z nožem 13 krat zabodel in je radi notranje izkrvavitve prav tako na mestu umrla. Vzrok umora je bila ljubosumnost. Na razpravi se je Makovec glede umora Rašpergerja skušal zagovarjati s silobranom, glede umora Repove pa je molčal. Državni tožilec je poudarjal, da se zadnje čase zlasti v ljutomerskem okraju množijo umori za prav malenkostne stvari in je cena človeškega življenja zelo padla. Zato je dolžnost sodišča, da ljudem pokaže s hudimi kaznimi, da je človeško življenje veliko vredno in da se s takimi kaznimi napravi enkrat za vselej konec nečloveškim zločinom. Zato je predlagal smrtno obsodbo. Senat je razglasil sodbo, ki se glasi: **smrt na vešalih!** Obsodbo je utemeljeval s tem, da je bilo dejanje storjeno po zrelem preudarku in na okruten način. Umor Repove nima para v sodnih spisih, tako zverinsko je bil izvršen. Makovec je bil med razpravo miren in ravnodušen.

Obsojen tat. V Celju je bil obsojen na eno leto in deset mesecev zapora 37 letni brezposelni delavec in vlomilec Lakner Josip, pristojen v Mozelj pri Kočevju. Imenovani je sedem let pohajal in se klatil brez dela okrog, pri tem pa vlamjal in kradel. Po prestani kazni ga bodo oddali za tri leta v prisilno delavnico.

»Noel, vem, da si izvrsten fant in bi tudi v smrt šel z menoj. Toda nepremišljenost ni lastnost pravega moža. Poslušaj! Na vsak način moraš najti Slima.«

»Jaz? Kje?«

»V Hillu! Prepričan sem, da je še tam s strelivom vred.«

»Dobro, grem ponj! Toda do najinega povratka bo preteklo precej časa.«

»Vem. Zato pa bom tudi jaz odjezdil dalje.«

»Sam?«

»Da.«

»Erik, ali to ni nepremišljenost?«

»Pustiva to! Položaj je tak, da bi bilo odlašanje usodno.«

Noel je nekaj časa molčal. Medtem je začel sedlati konja. Poznal je Erika in vedel, da je neomajen v svojih sklepih. Vkljub temu je hotel poskusiti.

»Erik, saj vendar nimaš dovolj nabojev!«

»Res, toda če mi jih ti nekaj posodiš, bo za prvo silo dovolj. Medtem pa me bosta vidva dohitela.«

Noel še ni odnehal.

»Erik, marsikaj si mi pripovedoval o Orlogovi tolpi, Nardu in drugih. In predvsem je tu ta lopovski Roger Asplet. Lahko se zgodi, da ti zmanjka nabojev in — potem? ...«

Za trenutek je utihnil. Ko je videl, da se je Erik pognal na konja, je hlastno nadaljeval:

»Nočeš torej poslušati? Dobro! Jaz bom hitel, kolikor bom mogel. Toda do mojega povratka bo dolgo. In ti veš, kaj se pravi s prazno puško v roki gledati sovražniku v oči! ...«

»Ne vem,« se je nasmehnil Erik. »Še nisem bil v takem položaju.«

»Tudi jaz ne, toda mislim, da mora biti grozen položaj. Zato pa raje počakaj. Kaj boš začel, če sam naletiš na celo tolpo?«

»Noel, pustiva to!« je mirno odgovoril Erik. »Prepustiva vse bodočnosti! Daj mi naboje, kolikor jih moreš pogrešati.«

Fant mu je izročil vse naboje, ki jih je imel pri sebi. Nato mu je hotel izročiti še svojo puško na šest streliv, a te Erik ni sprejel.

»Hvala, Noel! Upam, da te nihče ne bo nadlegoval, a puško vendar obdrži. Zdaj jezdi naravnost v Hill, poišči Slima in mu povej, da bi ga zaradi izdaje dal ustreliti, če bi bil njegov vojaški poveljnik.«

»Razumem. Ustreliti ga — to bi bilo preveč! Toda brez kazni ne bo ušel, to ti rečem.«

»Ne bo mu škodilo! Toda preveč si ga ne privošči. Čimprej prijezdita za menoj! Z Bogom!«

»Z Bogom, Erik! Misli tudi na Ivanko in se ne postavlja preveč! Nastopi samo v primeru, če bo res sila! In bodi previden!«

izpod zida. Kolikšen je bil zaklad, ne vemo. Previdna gospodinja na to zadevna vprašanja noče dati točnega odgovora, ampak se na vprašanje, koliko je bilo denarja, zavije v skrivnostno pojasnilo: precej! Očitno gre za denar, ki ga je kdo skril v teku zadnje svetovne vojne.

Drug svet. Dočim skoro v vseh evropskih državah štedijo z življenjskimi potrebščinami in navaža ljudstvo, naj si kuha mlo iz kosti, naj dobiva sladkor iz rdeče pese, zbira ter shranjuje cunje in odpadke — žive v Argentini v izobilju vseh dobrot. Koruza je zelo bogato obrodila. Ker je ne morejo izvažati v Evropo, jo suše in jo uporabljajo za kurjenje lokomotiv. Da jim ne bi bilo treba pometati toliko kave v morje, kakor

Svinjske kože za predelavo važna gospodarska panoga

Zadnje čase po svetovni vojni so cene surovim svinjskim kožam precej narasle, in sicer radi tega, ker je bila ta roba iskana in se je izvažala v surovem in predelanem stanju, predvsem za luksuzne stvari, to je za ženske ročne torbice, aktovke itd., v inozemstvo.

Na deželi pa je naš kmet in delovni človek že izza starih časov dajal svinjske kože pri podeželskih strojarnah strojiti in je to usnje z velikim uspehom radi njegove trpežnosti uporabljal za obutev.

Predvsem so podplati, strojeni iz težkih svinjskih kož, po trpežnosti boljši in se nosijo

dalj časa, ko podplati iz govejih kož, tako zvaní krupon.

Ravno v sedanjem težkem času, ko ni mogoče surovih kož, katerih doma primanjkuje, dovažati iz inozemstva, predvsem iz prekomorskih pokrajin, kakor se je to doslej dogajalo, bi bilo velike gospodarske važnosti, da se začnejo tovarne z usnjem baviti tudi s predelavo svinjskih kož na podplate in zgornje usnje, da bo tudi revnim slojem pomagano. Naš kmet, kočar, delavec in vsak, kdor svinje redi, bo na ta način lahko prodal surove svinjske kože po primerni ceni.

Po svetu

Chamberlain umrl. Na svojem posestvu izven Londona je podlegel pljučnici v noči na 10. november v 71. letu Neville Chamberlain, bivši angleški ministrski predsednik. Rajni je bil od leta 1918. nepretrgoma član parlamenta. Večkrat je bil minister in je vodil angleško vlado, ki je napovedala Nemčiji vojno radi vpada na Poljsko. Chamberlain je bil mož mirnega značaja, ki se je veliko trudil, da bi ohranil svetu mir in ustvaril sporazum med evropskimi velesilami.

Madžarska — država narodov. Madžarska je zadnji dve leti pridobila dosti ozemlja in na njem precejšnje število novih državljanov. Ti državljani pa niso toliko madžarske, kakor pa druge narodnosti. Madžarska je dobila dosti narodnih manjšin, s katerimi bo imela še težave. Berlinski list »Berliner Börsenzeitung« objavljaja, da ima Madžarska na svojem ozemlju sedaj 1.200.000 Romunov, 800.000 Nemcev, 600.000 Slovakov, 550.000 Ukrajincev (Rusinov), 120.000 Hrvatov, Srbov in Slovencev itd. Kakor se vidi iz teh podatkov Madžarom prijaznega in v tej stvari objektivnega lista, so narodnostne prilike v sedanji Madžarski takšne, da vsak tretji človek v državi ni Madžar.

Proti nemoralnemu tisku. Oblasti v Zedinjenih državah Severne Amerike se vedno bolj

zavedajo svoje dolžnosti, da morajo braniti ljudstvo in zlasti mladino zoper velike okvare, ki ji prizadeva nemoralen list in grda knjiga. Župan vele mesta Njujork je sklical sejo, ki je bilo nanjo povabljenih 40 izdajateljev ilustriranih (s slikami opremljenih) časopisov. Ker je med temi časopisi mnogo takih, ki objavljajo nemoralne podobe, je župan izjavil: »Dokler bom jaz na čelu njujorške občine, ne bom dovolil, da bi se po ulicah prodajali nemoralni časopisi.« Na seji je bil tudi navzoč predsednik mestne policije. V navzočnosti izdajateljev časopisov mu je župan ukazal, da porabi vsa policijska sredstva zoper nemoralni tisk. — Bi bilo tudi pri nas potrebno!

Zvezde sovjetskih maršalov in sovjetska odlikovanja. Predsednik vrhovnega sveta ruskih sovjetrov Kalinin je izročil sovjetskim maršalom z briljanti okrašeno zvezdo kot znak maršalskega dostojanstva. Z zvezdami označeni ruski maršali so: predsednik obrambnega odbora Vorosilov, vojni komisar ali minister Timošenko, namestnik vojnega ministra Šapožnikov ter generala Budjoni in Kulik. Ob tej priliki je bilo odlikovanih z redom »odličnika rdeče vojske« 1006 častnikov, 1645 podčastnikov in 4601 vojak. Ta odlikovanja so bila podeljena na predlog vojnega ministra Timošenka za zasluge pri vežbanju vojske.

Strašen potres v Romuniji

Zadnjo nedeljo, 10. novembra, v zgodnjih urah zjutraj je zadela Romunijo strašna potresna nesreča, kakršne sploh ne pomnijo.

Prestolnica Bukarešta in cele pokrajine so uničene. Potresni sunki so trajali z manjšimi presledki od 2. ure 42 sekund po polnoči sko-

to ves čas delajo, je našel neki nadarjeni kemik drug način za uporabo kavinih zrn. Iz kave so že prej delali umetno svilo. Ta kemik pa je poskušal še naprej in je dognal, da lahko dobivajo iz kave, ki jo zdrobe v prah in temu prahu primešajo zemljo ter nekatere druge snovi, porcelanu podobno ceneno snov. Poskusi so se posrečili. Nova snov je odporna, dovolj trdna in neizgorljiva. Mogoče bo mo lahko nekega dne pili pravo kavo iz novih, iz kavinih zrn narejenih skodelic.

Živiljenjsko zavarovanje za vojake. Prebivalci mesteca Windsor v Kanadi pa se res ne morejo pritoževati nad mestno upravo. Mestni svet si prizadeva na vse mogoče načine, kako bi olajšal življenje svojih

»Bodi brez skrbi! Če pa bi vendar prišlo kaj vmes, veš, kako misli o tebi Ivanka.«

»Vem, Erik!«

Noelovih zadnjih besed Erik že ni slišal. Odvihral je ko strela. Noel je še zavpil za njim, ker mu je hotel nekaj povedati, a zaman. Njegove besede so se izgubile v vetru.

Nato je tudi on oddiral proti Hillu. Kar je spotoma mislil, za Slima ni bilo tolažljivo.

Ob prihodu v mesto je bila že tema. Noel je povpraševal tu in tam po Slimu. Nazadnje je zvedel, da je Slim popival in kvartal v gostilni Chicago-Nelly.

Noel je odjezdil proti navedeni gostilni. Zavese so bile spuščene in okrog gostilne je vladala tema. Temu se je čudil. Ko se je približal gostilni, je opazil trumo ljudi, ki so stali okrog na tleh ležečega predmeta.

Noel je že med ježo skočil s konja. Ljudje so se razmaknili. Fant je pogledal na tleh ležeči predmet, nato se je divje ozrl okrog sebe. Na tleh je ležal Slim — v mlaki krvi.

»Kdo je storil to?« je zavpil Noel in je bliskovito potegnil izza pasu samokres.

Možje se niso zganili, le po samokresih so segli naglo kot Noel.

Zavese na najbližjem oknu so se razgrnile. Prikazala se je gostilničarjeva glava.

»Kaj se godi zunaj?« je vprašal možakar z nizkim glasom.

»Rad bi vedel, kdo si je tako privoščil Slima?« je zavpil Noel.

»Dobro so ga obdelali,« je odvrnil gostilničar. »Tvoj prijatelj je na veliko igral, potem pa je trdil, da so ga ogulili.«

»Z goljufi je igral?« je jezno vprašal Noel.

»Pri meni ni goljufov! Takih ne trpim v svoji gostilni!« je prav tako jezno odgovoril gostilničar. »Pazi na jezik, drugače bo še tebe zadelo kaj neprijetnega!«

Noel je še jezno zagodel in vtaknil samokres za pas. Možje, ki jih v temi ni mogel spoznati, so se razšli. Dvignil je Slima in ga položil na konja. Nato je zavil proti hiši Mac Morgana. Morgan je bil trgovec z usnjem, a se je nekoliko razumel tudi na zdravljenje.

Morganovi so že spali in Noel je moral precej časa ropotati, preden jih je privabil iz hiše.

Morgan je skrbno preiskal Slima.

»Umrl ne bo,« je nazadnje izjavil, »toda najmanj štiri tedne bo moral ležati. Tri krogle ima v sebi. Tu ga pusti! Takoj ga bomo morali položiti v posteljo, drugače izkrvavi — naznotraj.«

Noel je preiskal Slimove žepe. Vsi so bili prazni. Denar, ki mu ga je bil dal Erik za živila in naboje, je zakvartal.

Kratke tedenske novice

V Bitolju je letalska bomba huje ranila 26 letnega tekstilnega kemika Oskarja Miljavca iz Maribora ter mu je popolnoma uničila stanovanje.

V Bitolju je prišlo mnogo inozemskih častnikov, ki opazujejo boje na grško-albanski meji.

Škodo po potresu v Romuniji cenijo na prvi pogled na eno milijardo dinarjev, bo pa najbrž še večja. Na pol razdejanih je 12 mest. Petrolejski vrelci so se vneli. Ponavljajo se novi potresni sunki.

Na Madžarskem so pravočasno odkrili in zatrili zaroto pripadnikov »Puščicastih križev« (fašistov), ki so nameravali izvesti popoln prevrat.

Ker švice stalno preletavajo na poti v Italijo angleški bombniki, zato je sedaj švica ponoči v temi, da se angleški letalci ne bi mogli spoznati, kje se nahajajo.

Večina švicarskih listov je v Italiji prepovedana. Italijani pravijo, da radi tega, ker švicarski časopisi poročajo neresnico z bojišč. Švicarski listi odgovarjajo, da poročajo samo dejstva.

Po nevtralnih in grških poročilih je bila v zahodni grški pokrajini Epir zajeta od Grkov s poveljnikom vred 3. alpinska divizija (15.000 mož) »Centauro«. Pri tej diviziji je služil Mussolini med svetovno vojno in je bila sestavljena iz elitnih čet.

Poveljstvo čet, ki se nahajajo na albansko-grškem bojišču, je prevzel namestnik načelnika glavnega generalnega štaba general Soddu. Prejšnji poveljnik je bil odstavljen. Italijani zračnim potom pošiljajo v Albanijo okrepitev.

Francoski podpredsednik vlade in zunanji minister Laval se je sestal zadnje dni v Parizu z nemškimi državnimi maršalom Göringom in z odličnimi člani nemške nar.-socialistične stranke.

Francoski general De Gaulle je s svojimi četami zasedel s pomočjo Angležev francosko afriško kolonijo Gabron z glavnim mestom Liberville. Sprejet je bil z navdušenjem. Francoska vlada pravi, da je to nov angleški atentat na Francijo.

Hitler je napovedal ob koncu minulega tedna v Monakovem v svojem govoru nadaljevanje vojne do jasne odločitve, predsednik angleške vlade pa je rekel istočasno, da so vojni cilji Anglije: osvoboditev vseh narodov v Evropi, ožje bratstvo med narodi, napredek in mir.

Med Hitlerjevim govorom v Monakovem je prišla nad Monakovo močna eskadra angleških bombnikov, ki je mesto strahovito bombardirala. Nemci pravijo, da so jim Angleži hoteli ubiti vodjo in da bodo o tem že prejeli obračun.

Na povabilo nemške vlade je obiskal 12. novembra Berlin predsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov. V Gdansk mu je šel naproti zunanji minister Ribbentrop. Dan prej so angleška letala bombardirala Gdansk. Molotov bo ostal v Berlinu tri dni.

Predsednik Irske De Valera je izjavil v državnem zboru, da izključuje irska vlada vsako misel na to, da bi dovolila na obalah Irske Angliji pomorska oporišča v borbi proti nemškim podmornicam.

Zadnjo nedeljo dopoldne je podlegel srčni kapi 68 letni ameriški senator Pittman, predsednik odbora za zunanje zadeve.

Grška kraljevska dvojica:
kralj Jurij in kraljica Elizabeta

raj poldrugo uro. V Bukarešti so čutili glavni potresni sunek tri minute. Mnogo ljudi je bilo v Bukarešti ubitih ter ranjenih in je ostalo brez streh. Ulice prestolnice so razorane ter tako razpokane, da je vsak promet nemogoč. Mnogo hiš bodo morali iz varnostnih ozirov podreti. Kot primer, kako strašen je bil potres, navajamo, da se je 12 nadstropni nebotičnik, v katerem je prebivalo nad 500 ljudi, porušil gladko do tal. Pravijo, da je v tem hotelu stanovalo tudi več nemških in italijan-

Želite kupca za svoje pridelke, za les, drva itd., potrebujete posla ali želite sami v službo — naročite oglas v »Slov. gospodarju« in uspeh bo gotov!

skih častnikov. Število smrtnih žrtev se samo v Bukarešti ceni na tisoč: število žrtev je pa težko ugotoviti, ker so razvaline preogromne in reševalno delo ne more hitro napredovati.

Kralj Mihael in njegova mati Helena sta le po naključju ušla smrti.

Potres je hudo prizadejal severno ter zapadno Romunijo in predele ob vznožju Karpatov, kjer je bilo središče potresa. Telefonske in brzojavne zveze so večinoma prekinjene. Zelo so bili prizadeti kraji, v katerih se nahajajo petrolejski vreli.

Na tisoče ljudi po Romuniji je ob streho in ne vedo, kam bi na zimo pred mrazom in pomanjkanjem. Računajo, da je bilo ubitih po potresu v vsej Romuniji več tisoč ljudi. Porušila se je tudi neka jetnišnica in je našlo smrt v razvalinah okrog sto jetnikov.

V vsej naglici so alarmirali vojaštvo in ga poslali v prizadete kraje.

Potres so čutili tudi v Srbiji in v Bolgariji, vendar ni bilo v teh krajih občutnejše škode.

pogreb, na katerega je prihitelo kljub slabi poti veliko število ljudi, da ji izkažejo poslednjo čast na zadnji poti v prerani grob. Na domu se je od rajne naše Katarine kot zgledne matere z iskrenimi besedami poslovil znanec in prijatelj Anton Kolarič, posestnik iz Sv. Jurija ob Pesnici, na pokopališču pri odprtem grobu pa je orisal veselje in žalost ter zgled dobre matere domači g. župnik. Skoraj vsa očesa so se orosila ob poslovilnih govorih obeh govornikov, saj je bil vsakdo prepričan, kako žalostna je bila smrt mlade zgledne matere, katere je v starosti 40 let morala zapustiti solzno dolino in se preseliti na kraj miru, kjer ne bo več prenašala muk in trpljenja. Vi pa, dragi svojci, soprog, otročiči, brat, sivolasi oče in mati ter ostali sorodniki, vam želimo, da vas ob bridki izgubi rajne tolaži dobri Bog — Tebi pa, draga Katarina, želimo, da v miru počivaš!

Mala cvetka umrla. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je smrt pokosila malo cvetko, štiriletno Treziko Muršec, hčerko našega o. organista. Naj domače tolaži ljubi Bog!

Smrt Muropoljca. V Bunčanih pri Sv. Križu pri Ljutomeru je umrl v 75. letu starosti Alojzij Ostrc, po domače župajni. Pokojnik je bil ugleden in radi svoje prirojene inteligence ter prijaznosti splošno čislani mož, pravi tip ponosnega muropoljskega kmeta. Dolgo časa je bil načelnik kraj. šolskega sveta v Veržetu, 40 let je bil odbornik občine Bunčani in 13 let je županoval in bil izvoljen tudi za častnega člana. Za njegove zasluge na raznih poljih je bil odlikovan z redom sv. Save. Pokojni Ostrc je bil brat vse prerano umrlega Franca Ostrca, kaplana v Cirkovcah. Zapušča žalujočo soprogo, s katero sta letos v ožjem družinskem krogu praznovala zlato poroko, ter štiri hčerke. Najstarejša Anica je nad 20 let delovala kot vestna učiteljica v domači župniji Sv. Križ, ostale tri so dobre gospodinje na trdnih kmetijah. Pokojnemu župajnemu bodi ohranjen časten spomin! — Žalujočim naše sožalje!

Umrl je mož. V Slamnjaku pri Ljutomeru je umrl Anton Hujšnjak. Pokojnik je bil globoko veren katoliški mož. Z njegovo smrtjo je naša fara izgubila priljubljenega moža. Nje-

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt bivše gostilničarke na Uršji gori. V Razboru pri Slovenjgradcu je mirno v Gospodu zaspala 89 letna Marija Kumer, roj. Šikernik. Pokojna je bila daleč naokrog znana kot gostilničarka na Uršji gori. Posebno so jo poznali revni ljudje, katerim je rada pomagala. Zapušča tri sinove, ki so vsi dobro preskrbljeni. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Velika dobrotnica revežev umrla. Dne 24. oktobra je v Smolniku pri Rušah umrla blaga Terezina Harič, roj. Žvajger. Bila je velika dobrotnica revežev, saj nikdo ni šel praznih rok od njene hiše. Komaj 17 letna se je poročila z veleposestnikom Dragotinom Haričem v Smolniku leta 1883. Zlato poroko sta obhajala leta 1933. Še krepka. Gospa Haričeva je bila nadvse vztrajna in je z največjo požrtvovalnostjo pomagala svojemu možu pri gospodarstvu. Vzgojila je tri otroke v pravem krščanskem duhu in so že vsi preskrbljeni. Dne 26. oktobra smo jo pokopali ob občini udeležbi ljudstva, kar je bil dokaz, kako je bila rajna gospodinja priljubljena. G. župnik iz Ruš je imel pri odprtem grobu lep poslovilni govor. Haričeva hiša je nad 50 let naročnica »Slov. gospodarja«, zato tudi izreka sožalje možu in vsem žalujočim, rajni pa želj večni mir in pokoj!

Mati sedmih nepreskrbljenih otrok umrla. Katarina Žancer, posestnica pri Sv. Križu

nad Mariborom, je padla po stopnicah s podstrešja ter radi hudih posledic dne 28. oktobra umrla. Žalostno so naznanili zvonovi iz cerkve sv. Križa, da nas je zapustila dobra gospodinja, zgledna mati sedmih nepreskrbljenih otrok, kateri objokujejo svojo ljubljeno mamo in iščejo tolažbe. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen

Ministri angleške vlade od leve na desno: delovni minister Bewin, major Attlee, Artur Greenwood in ministrski predsednik Churchill

Noel je prosil Morgana, naj skrbi za Slima. Nato je odjezdil k Robersu, ki je prodajal orožje in strelivo.

Robers, ki je bil svojčas covboj in je dobro poznal Noela, mu je rad pomagal iz zadrege. Tako je Noel nakupil vse, kar je potreboval. Ob slovesu je Robers pripomnil:

»Pazi! Po mestu so se ves dan potikali sumljivi tujci. Niti deset centov ne bi dal za njihovo poštenost!«

»Hvala za opozorilo. Bom že pazil!«

Naglo je odjezdil. Kot blisk je švignil mimo gostilne Chicago-Nelly. Nenadoma je zazeval pred njim globok jarek. Preden je zadržal konja, je ta že skočil. Noel se je sklonil v sedlu naprej in pomagal konju pri skoku. A skok se vkljub temu ni posrečil. Konj je padel. Noel je zletel čez konjev vrat, a je takoj vstal. Konju se k sreči ni nič zgodilo. Počasi je vstal. Od strahu se je nekaj časa tresel. Ko se je pomiril, je Noel spet zajahal.

Dirkanje se je nadaljevalo. Noel je vedel dovolj. Temne sile so bile na delu, da bi Erika zadrževale. Tudi covbojev so ga hotele oropati. Pri Slimu se je to posrečilo — vsaj za nekaj časa. Pri njem pa ne.

Kaj neki snujejo zoper Erika, ki sam, brez zadostne hrane in streliva jezdil v samotni divjini? Mraz ga je spreletaval ob tem vprašanju. Neusmiljeno je zbolel konja z ostrogami, toda Erika ni mogel dohiteti.

15.

Marija je naslednjega jutra pozneje nadaljevala pot, kakor je bila zvečer sklenila. Razdiranje šotora, sedlanje mežga in natovorjenje ostalih dveh mežgov ji je vzelo več časa, kakor je mislila. Ni bila vajena takih opravil in delo ji je šlo počasi od rok.

Naposled je bila vendar gotova. Zajahala je in nadaljevala pot. Ponoči se je precej odpočila, zaradi tega je bila bolj razpoložena. Jutro je bilo lepo in to je še povečalo njeno dobro voljo.

Pot se je najprej vila po ozki soteski, ki je bila pokrita s temnimi gozdovi. Pozneje se je soteska razširila in Marija se je znašla na odprti planoti, ki se je vlekla do vznožja Oblačne gore.

Marijo je prevzelo tiho veselje. Pred seboj je imela zaželjeno Oblačno goro, kateri je bila z vsakim korakom bliže. S svetim strahom je strmela v gorskega velikana. Venomer je bodrila mežge, ker je gorela od želje, da bi čimprej stopila v to skrivnostno kraljestvo.

Naposled je stala ob vznožju Oblačne gore. Še enkrat je spoštljivo pogledala visoke vrhove, ki so se kopali v sončni svetlobi, potem pa je zavila v prvo sotesko. Steza je bila skalnata in se je skoraj stopničasto dvigala. Mežgom, ki so bili vajeni gorskih potov, hoja ni delala težave. Pot se je dolgo vzpenjala navzgor. Potem pa je pred Marijo nenadoma zazeval globok prepad. Pred tisoč-

meščanov. Višek teh naporov so brez dvoma dosegli prav pred kratkim s sklepom, ki ni novost samo v zgodovini mestnih samouprav, temveč tudi v zgodovini vojni: sklenili so namreč na seji mestnega sveta, da bo mesto zavarovalo vsakega moškega meščana, ki je poklican pod orožje ter je odpeljan v Anglijo ali dodeljen mornarici. Zavarovalne premije plačuje mestni svet. Zavarovalnica, ki je že zavarovala 500 mladih vojakov mesteca Windsor, izplača v primeru smrti zavarovanega vojaka njegovim svojcem 100 funtov šterlingov, če je samec; če je pa poročen, dobi družina 200 funtov šterlingov.

Svatje so pobegnili pred čebelami. V italijanski vasi Loreggia blizu Kastel Franca so ne-

gov posel je bil, da je pobiral zrnje za g. kaplana. Prireditve v našem domu si brez njega ni bilo mogoče misliti, njegova roka je bila potrebna, da se je v dvorani vzdrževal red. Povsod, kjer je bila potrebna dobra, močna roka, je bil na razpolago. Bil je zvest član naših katoliških organizacij. Udeleževal se je že pri bivšem Orlu. Pa tudi gasilec je bil. Njegovo zadnjo pot so spremljali številni njegovi znanci in prijatelji. Člani Fantovskega odseka so mu izkazali svojo hvaležnost s tem, da so se v krajih udeležili pogreba, enako tudi gasilci. Ob odprtem grobu so se od njega poslovili zastopniki Prosvetnega društva, FO in gasilskega društva, a pevci so mu zapeli v slovo. Počivaj v miru, dragi Tone! Prerano si šel v grob, toda božja volja je bila taka. Komaj nekaj čez trideset si jih imel, pa že si moral zapustiti ženo in otroka, brate, sestro in starše. Končal si svoje delo na zemlji in sedaj se veseli v nebeških višavah! — Domače naj tolaži Bog!

Umrla ob odprtem grobu svoje matere. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu se je te dni pripetila žalosten dogodek, ki je do srca pretresel vso široko okolico in vzbudil globoko sočutje. Na Vernih duš dan je bil pri Sv. Tomažu pogreb 90 letne trpinke Marije Habič, ki jo je smrt odrešila silnega trpljenja, ki ga je vdano prenašala vsa leta svoje strašne bolezni — kostne jetike. Na zadnji poti jo je spremljala tudi edina hčerka Terezija. Pomanjkanje, ki ga je trpela, in silna žalost sta tako vplivali nanjo, da jo je ob odprtem materinem grobu baš ob slovesu zadela srčna kap. Omahnila je ob grobu in umrla v rokah pogreb-

Ne pozabite! »Slov. gospodarja« čita redno nad sto tisoč ljudi vsak teden, med njimi so taki, ki žele kupiti, kar imate vi na prodaj! Do kupca vam pomaga oglas v »Slov. gospodarju«!

cev. Zdaj bosta z materjo skupaj spali večno spanje, kakor sta v življenju skupaj do zadnjega prenašali silno bedo in lakoto ter težo bolezni in zapuščenosti. Ljubi Bog se je usmilil obeh, da ju je rešil zemeljskih težav in ju skupaj poklical k Sebi po nebeško plačilo.

Smrt blagega dekleta. V Gajovcih pri Sv. Marjeti niže Ptuja je 25. oktobra umrla 16 letna Rozika Ranfl. Odhitela je k svoji materi in dobremu očetu. Bila je blaga, pridna, dobra in vzorna Marijina družbenka. V svoji bolezni je bila tiha mučenica in si je nebesa zaslužila. V bolezni ji je požrtvovalno lajšal trpljenje gospod katehet in častita sestra prednica iz Muretine. Pogreba se je udeležila vsa šola z učiteljstvom. Naj ji sveti večna luč — preostelim pa naše sožalje!

Smrtna kosa. Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: V nedeljo je bil pokopan v Ptuju bivši naš dolgoletni učitelj Vinko Šerona. — Doma pa so umrli: Treza Gavez, posestnica in vdova v Paradižu, v starosti 57 let; Blaž Jurgec iz Gruškovca v starosti 61 let, in bivši vinčar Klinc Ivan v starosti 75 let. — Vsem rajnim večni pokoj, žalujočim pa naše sožalje!

CROATIA BATERIJE

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica

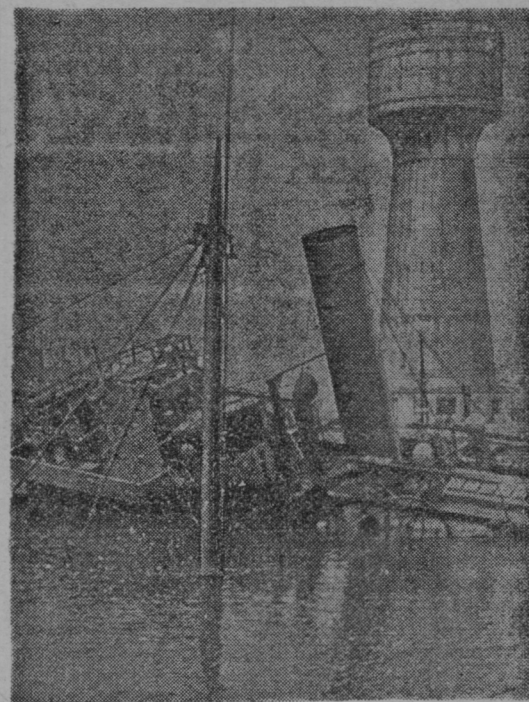
CROATIA
tovarna baterij

JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

Nepredvidena smrt Marijine družbenke. Med novicami poročamo o nesreči v Vojniku, kjer je v ponedeljek, 4. novembra, električni tok ubil zelo vrtlo mladenko 15 letno Pepco Potočnikovo, p. d. Goligrančevu, najboljšo učenko tukajšnje meščanske šole, četrtega razreda. Rajna Pepca je bila ena najpridnejših deklet. Bila je zvesta Marijina družbenka in skoraj stalni gost pri mizi Gospodovi. Zato je smrt ni dohitela nepripravljene. Temu primerno je imela tudi lep in naravnost veličasten pogreb. Pet gospodov duhovnikov in mnogo ljudstva, zlasti mladine, jo je spremljalo na njeni zadnji poti. Ob odprtem grobu so se poslovili od nje v krasnih in ganljivih besedah: g. katehet Lupše, g. upravitelj Lekše in součenka Kovačičeva. Nobeno oko ni ostalo suho, saj smo pa tudi vsi tako radi imeli rajno Pepco. Naj uživa raj — žalujočim ostalim pa naše sožalje!

Pokrajina, po kateri prodirajo Italijani v Grčijo

Pogled na preostanek prevoznih ladij, ki so potopljene ob Rokavskem prelivu

davno imeli svatovščino pri kmetu Gastonu Ambroziju. 40 svatov je sedelo za dolgo, bogato obloženo mizo. Pa se niso dolgo veselili dobrot, ponujenih jim od gostiteljev. Naenkrat je pribrnel skozi odprto okno cel roj čebel. Verjetno jih je privabil sladek vonj. Gostom je preostala edina rešitev — beg. Urnih krač so jo pobrisali iz sobe. Med zmešnjavo se jih je rešilo le deset, tridesetorico pa so popikale čebele. Nekateri so morali celo iskati zdravniško pomoč.

Dobra zavrtnitev. Ko je bil angleški kralj Henrik VIII. sprt s francoskim kraljem Francom I., je hotel poslati odposlanca, ki bi naj kralju zabrusil v obraz nekaj psov in groženj. V ta namen je izbral nekega škofa, ki pa ni ho-

letji je divji gorski potok drvel po njem. Zdaj je bil suh in se je le v času dolgotrajnega deževja struga na dnu napolnila z vodo. Ožina je bila temna in neprijazna. Mariji se je naježila koža na hrbtu, a je premagala strah in jezdila dalje. Na levi in desni so bile ogromne skale. Ravno nad Marijino glavo je velikanska skala štrlela iz gorske stene. Od spodaj se je zdelo, da visi v zraku. Stene, ob katerih je Marija jezdila, so bile sive. Iz razpok je rasla trava. Tu in tam se je ponosno dvigala vitka smreka. Sončni žarki so obsijali samo vrhove. Svetloba je postajala vse bolj rdečkasta, ker se je sonce nagibalo k zatonu. Ožino je objela senca in nad njo je vladal skrivnostni mir.

Marija se je ustavila pod skalo, ki je štrlela nad stezo. Gora jo je spominjala na velikansko skalnato svetlišče. Na desni in levi so se dvigale mogočne smreke kot znamenja molčečnosti. Visoko nad njimi so se gorske stene odmaknile in prikazale so se skalnate stopnice, ki so jih morda uporabljali staroveški gorski velikani.

Popotnica si je pripravila prenočišče. Ko je sedela pri ognju, se je pomirila. Ogenj je bil tovariš in prijatelj. Plapolajoči plamen je pregnal temo in rdeče pobarval skale. Noč je bila zelo mrzla in Marija bi zmrzovala brez ognja. Šotora ni postavila, ker ni našla zanj primerne prostora. Zavila se je v odeje in legla pod milim nebom. Odeje so bile debele in tople, toda rosa jih je vendar prepojila. Vлага je prišla do kože. Marija se je prebudila.

Zeblo jo je. Primaknila se je k ognju, a tudi tam se ni ogrela, ker je ogenj že pojema. Napadle so jo različne misli. Pregnati jih je hotela in se je zagledala v višavo. Nebo je bilo oblačno, kakor da bi se bližal vihar. Nekoliko je obrnila glavo in zagledala obrise vrhov Oblakogore. Kako se bo vzpela v tako višavo? Čutila je, da jo čaka težavna pot.

Zatisnila je oči in se silila, da bi zaspala, toda zaman. Dasi je bila izčrpana, vendar ni mogla zaspati. Zdelo se ji je, da je nenadoma zaslišala iz daljave prhanje konj. Smehljal jo je posilil. Saj vendar od srečanja z Nardom ni videla žive duše! O živih bitjih — ljudeh ali živalih — nikjer ni bilo sledu. S to mislijo v glavi je Marija končno zadremala.

Nenadoma je švignila mimo senca po mogočnih skalnatih stopnicah, ki so se nad prepadom vzpenjale navzgor. S skale na skalo je skočila, za hip obstala, potem spet skočila, dokler se naposled ni ustavila na skalnatem obronku. Tam je legla, se nagnila nad prepad in zrla v globino.

Ta človek je bil že z gorskega vrha zagledal Marijin ogenj. Na tako daljavo se je ogenj videl kot neznatna svetla točka in ga je mogel opaziti samo ta stari Indijanec, ki je vse svoje življenje prebil v samotnih gozdovih in je imel ostre oči. Zdaj je začudeno gledal z obronka, kakor da ne bi hotel verjeti svojim očem.

Nenadoma je poskočil. Potem se je vzpenjal od skale

Hvalimo Boga, da imamo mir v Jugoslaviji!

Slovenec, ki živi v Belgiji ob francoski meji, kjer je divjala strašna vojna, piše svojemu prijatelju v Mariboru sledeče:

»Ti ne moreš verjeti, kake strahote in nesreče smo tu doživeli! Prej, pred vojno, smo bili bogati, zdaj smo berači. Stanovali smo v lepi, moderno urejeni hiši, imeli smo vsega, kar si srce poželi. Prileteli so železni ptiči iz Nemčije, prihrumeli so strašni tanki, padale so zažigalne in razrušilne bombe — in sedaj je vsa pokrajina ena sama razvalina. Železnice so porušene, hiše razdejane, živina — kar je še ostalo — je pocrkala, živež ves pobran ali pa uničen. Žena Malčika mi je od strahu znorela, oha sina sta mi padla kot žrtev strašne vojne. Hčerki Julčki je bomba odtrgala desno roko in izgubila je tudi oko, tako da je sedaj na pol slepa in bo revica vse življenje.

Ne moreš si predstavljati, kako groze polno je naše stanje sedaj po vojni. Gladujemo, premoženje nam je uničeno in odvzeto, niti strehe nimamo, obleka nam je vsa razcapana, ni niti soli, ne trohice masti — in vsi gledamo v zrak brezupno, proseč Boga, da nas reši... Povej to mojim rojakom tam v Sloveniji. Imam poročila, da je pri vas še ljubi mir, da so vam domovi še celi, da imate še živež za silo. Reci tem fantom in možem, da ne smejo biti žalostni, če morajo na orožne vaje. Bodite pa veseli, da imate vlado in voditelje, ki so znali s pametno in miroljubno politiko ohraniti mir domovini in so tako obvarovali ves narod strašne šibe — vojne! Hvalite Boga, da imate mir v Jugoslaviji!»

K tem besedam nimamo mi prav nič dostaviti.

Dopisi

Dravska dolina

Maribor. (60 letnica Žebotove mame.) Tiho in skromno je obhajala dne 6. novembra v krogu svoje družine 60. rojstni dan gospa Marija Žebot, soproga mariborskega podžupana. Rojena je bila v št. Ilju v Slov. goricah. Kot strogo katoliškega in narodnega duha je vzgojila tudi vseh svojih šest otrok v tem duhu. Dva sina sta doktorja prava. Vsi otroci sodelujejo v naših organizacijah. Žebotova mama ni skrbela samo za dobro vzgojo, ampak je tudi v vsakem drugem oziru skrbna. Bog ji je dal srečo, da ima zdravo mladino. Ker je dobra do revežev in trpečih, rosi božji blagoslov na njeno delo. Skromna je po svojem značaju, vendar pa odločna, kadar se je treba zavzeti za pravice naroda in Cerkve. Tudi »Slov. gospodar«, katerega so v njeni rojstni Krenovi hiši imeli narodenega že od njegovega začetka, želi Žebotovi mami še mnoga leta, in sicer zdrava in srečna leta!

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Velik uspeh je doživela predstava pretresljive verske igre »Mrtvaški ples«. Nikdar še ni bilo toliko obiska. Igro je režiral domači g. župnik; vlogo smrti je mojstrsko podala gdca učiteljica Beraničeva; tudi vsi drugi igralci so se postavili. V ponedeljek, 18. novembra, ob sedmih zvečer bo pri nas imel g. Davorin Petančič iz Rajhenburga predavanje z naslovom »Z lučjo v kraljestvo sanj, strahov in duhov«. Na zgledih nam bo pokazal, kaj naj sodimo o sanjah, o »strašenju«, o klicanju iz drugega sveta itd. Vstop je prost, a za otroke in slabozivčne ni! — Veliko škodo trpijo naši kmetje; večini je namreč segnil letošnji krompir.

Sv. Miklavž na Dravskem polju. V nedeljo, dne 17. novembra, uprizori Prosvetno društvo ob 15

in 19 v šoli dramo v štirih dejanjih »Črna žena«. Prijatelji od blizu in daleč vljudno vabljeni!

Konjiški okraj

Prihova. Dne 4. novembra sta se poročila Albert Firer, tesar iz Venčesla, in Jožefa Pahola iz Spod. Grušovja 36, p. d. žaflekova, župnije Prihova. Nvesta je bila članica Marijine družbe. Na gostiji so nabrali svatje za novo bogoslovje v Mariboru 100 din. Bog plačaj! — Delo na občinski cesti Grušovje-Prihova se nadaljuje z banovinsko podporo 15.000 din, za katere se g. banu tem potom iskreno zahvalimo.

Ptujsko polje

Ormož. V nedeljo je bila svečana blagoslovitev našega novega veličastnega prosvetnega doma. Udeležba je bila zelo velika. Dvorana je bila prenapolnjena. Med imenitniki, kateri so se udeležili te lepe prosvetne prireditve, je bil ptujski okrajni načelnik g. dr. Farčnik kot zastopnik bana. Blagoslovitev je izvršil g. prior Učak, ki je raz-

FRANZ JOSEF
GRENCICA

REG. 5. BR. 22365 od 18. IX. 1940

Vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naredili kupčijo, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja«!

tolmačil namen doma in glavne smernice izobraževalno-vzgojnega dela. Govorila sta še tudi g. rektor dr. Hohnjec za Prosvetno zvezo v Mariboru in g. ravnatelj Munda za stavbeni odbor. Naj bo lepi prosvetni dom, ki je ponos Ormožanov, učilišče in vzgojevališče mladine ter trdnjava krščanske in narodne misli!

Sv. Tomaž pri Ormožu. V nedeljo, 17. novembra, priredi Prosvetno društvo v društvenem domu po večernicah krasno gledališko igro »Mrtvaški ples«, misterij v desetih slikah, ki bo nazorno pokazal vsem, mladim in starim, bogatim in revnim, kako smrt nikomur ne prizanaša, da vse pobira, nič ne izbira. Oglejte si!

Slovenske gorice

Sv. Jurij ob Pesnici. (Zlata poroka.) V cerkvi sv. Jurija ob Pesnici sta zadnje dni pred oltarjem slovesno ponovila svojo zakonsko obljubo zakonca Friderik in Marija Čerče, preužitkarja na Pesnici št. 2. Ganljivo je bilo videti, ko sta dva krepka fanta privedla v cerkev svolasega ženina-zlatoporočenca, kateri radi ohromelosti ne more več hoditi, dočim je njegova žena kot zvesta družica še precej krepka in zdrava. Jubilant je bil rojen leta 1863. kot sin viničarja v Lučanski župniji (sedaj preko meje). Po poklicu je bil v mladih letih tesar. Njegova zvesta žena je bila rojena leta 1868. v župniji Svečina. Skozi vse njuno življenje sta bila poštenjaka v vsakem oziru, globoko verna in tudi zavedna Slovenca. Jubilant je bil več let cerkveni ključar župnijske cerkve sv. Jurija ob Pesnici. Z delom svojih pridnih rok sta si pridobila lepo posestvo, na katerem sta marljivo gospodarila do časa, ko sta izročila leta 1929. posestvo takrat še živečemu in pred leti umrlemu sinu Andreju, sebi pa sta si izgovorila majhen kotiček in primeren preužitek. Zlatoporočenca sta imela devet otrok, od katerih sta ob času njune zlate poroke bila še živa samo dva, in sicer hčerka Katarina in sin Friderik, kateri je priden mizar. Tudi sta vzgojila v krščanskem duhu štiri rejence, kateri niso imeli svojcev, da bi jim dali oporo v otroških letih, kar je posnemanja vredno! Zato ni čudno, da je ob priliki njune zlate poroke bilo toliko prisrčnih čestitk z iskreno željo, da ju ljubi Bog blagoslovi ter še nadalje spremlja v njuni zakonski skupnosti ter ju še do biserne poroke ohrani zdrava in vesela!

Ljutomer. V nedeljo po osmi sv. maši bo v Katoliškem domu sestanek Prosvetnega društva. Predaval bo g. prof. Jan Šedivy iz Maribora, in sicer o Češki — po stopinjah sv. Vavla. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Ker je snov zanimiva in poučna, se pričakuje obilna udeležba. Vstopnine ni.

do skale, dokler ni prišel do votline, ki se je skrivala pod vrhom med sivimi skalami.

K votlini ni vodila steza. Le nekaj kamnov je štrlelo iz skoraj navpične stene. Indijanec se jih je spretno oprijemal in se dvigal vse više, dokler ni prispel do majhnega skalnatega balkona, ki je ležal pred votlino. Ta votlina je bila stanovanje tega Indijanca in pravljíčnega belokožca — »gorskega samotarja«.

Indijanec je zamolklo zaklical. Takoj nato se je prikazal drugi prebivalec votline. Podoben je bil orjakom preteklih stoletij. Gornji del telesa je bil gol. Koža je bila prav tako bronastorjava ko Indijančeva. Možakar je imel na sebi dolge hlače iz usnja in indijanske mokasine (čevlje). V rokah je držal moderno puško.

To je bil gorski samotar. Kot pravljíčni junak je stal nad prepadom. Ježil je obrvi in vprašujoče zrl v Indijanca.

»V prepadu se je pojavil belokožec!« se je oglasil Indijanec.

»Si ga videl?« je zlovesče zagodel samotar.

Indijanec je prikimal.

Zavladala je tišina, med katero sta se starca nekam žalostno gledala. Samotar je čez čas dvignil oči proti nebu in je bolestno vzdihnil:

»Ali na svetu res ni koščka zemlje, kjer bi bil varen pred ljudmi — sovražniki?!«

Indijanec je počasi odkimal in rekel:

»Tisti v ožini ni sovražnik, ampak prijatelj, brat.«

Samotar je tako strmel v Indijanca, kakor da bi se bal, da je ob pamet.

»Midva nimava prijateljev,« je odvrnil počasi in pri tem odkimal s sivo glavo.

Besede so votlo donele ko kako zelo oddaljeno grmenje.

Indijanec se je hotel ponovno oglasiti, a samotar mu je pomignil s prstom, naj molči.

Starec je polglasno mrmral neke besede v jeziku, ki ga Indijanec ni razumel, dasi je že dolgo vrsto let bil samotarjev sostanovalec. Možakarju se je zdelo, da pomeni ogenj, ki je še tlel na dnu prepada, grožnjo. Smatral ga je za bojno napoved, za vdor v svoje samotno kraljestvo. Nekaj bo moral ukreniti, da bo zagotovil svobodo. Oblačne gore, nedotakljivost belih skal, samotno sivih sten.

Samotar si je s hrapavo dlanjo pogladil dolgo, sivo brado, ki mu je segala do pasu. Že itak nagubano čelo se je še bolj nagubalo. Starec je tuhtal. Čez čas se je obrnil k Indijancu in ga je v mešanici indijanskega ter angleškega jezika vprašal:

»Ali veš, kaj hoče od naju belokožec?«

Indijanec je prikimal.

»Vem, kaj hoče. Belokožec, ki je v ožini, ni mož, ampak ženska.«

Samotar je tako pogledal svojega tovariša, kakor da bi mu ta sporočil kako grozno novico.

(Dalje sledi)

tel sprejeti tega nenavadnega poslanstva. »Čisto mirno greste lahko tja,« je skušal kralj pregovoriti škofa. »Če vam bo dal kralj Franc odsekati glavo, bom jaz takoj dal odsekati glavo sto Francozom, ki so v moji oblasti.« »To prav rad verjamem,« je odgovoril škof. »Dvomim pa, da bi se katerra izmed teh glav prilagala mojemu vratu.«

Japonske plače. Plače na Japonskem so zelo nizke. Tako ima ministrski predsednik samo 3000 dolarjev letne plače. Delavke po tovarnak zaslužijo po 1.50 dolarja na teden za 70 urno delo. Družina štirih oseb se lahko preživlja z 20 centi na dan, ker je tudi živež zelo poceni. Tudi lepa obleka se ondi dobi že za 5 dolarjev.

Velika Nedelja. Ljubka vas, prislonjena na obrobek Slovenskih gor, bo praznovala v soboto, 16. novembra, svoje veliko slavlje, ki se bo začelo šele s prvim mrakom. V tem času bo namreč vaščanom prvič zasvetila dolgo pričakovana in težko zaželen električna luč. Že dolgo vrsto let se je vedno znova načeno vprašanje elektrifikacije, žal je ostalo le pri besedah in načrtih. Letos spomladi pa so se vendar zganili možje, ki jim je bil napredek kraja pri srcu. Ustanovila se je elektriška zadruga z g. Medikom na čelu in delo se je začelo. Kdor ne verjame, koliko potov, sej, sestankov je bilo treba, preden se je zasadila prva lopata, naj vpraša marljive člane zadruge, zlasti pa g. učitelja Knafelca, ki ni miroval prej, dokler ni spjel vse zadeve na pravi tir. Če pomislimo, da se zopet bliža doba dolgih noči, ki smo jih že lani preživljali ob pomanjkanju petroleja in sveč, lahko rečemo, da bo napeljava električne razsvetljave prava dobrota. Tudi bi bila napeljava v razmerah, ki se nam obetajo z naraščajočo draginjo, še neugodnejša kot doslej. Iz vseh teh razlogov je elektrifikacija kraja vsega uvaževanja vredna. In res se Velikonedeljanci z nekim tihim veseljem pripravljajo na sobotno slavlje. Saj nemali stroški bodo morda v kratkem poravnani in pozabljeni. Na sporedu slovesnosti so: obhod, baklada z godbo, nato blagoslovitev transformatorske hišice, streljanje s topiči in umetna razsvetljava kraja. Marljivim in po napredku stremečim Velikonedeljancem čestitamo k napredku!

Slovenska Krajina

Širom Prekmurja. Čeprav je letos zopet prišlo k nam precejšnje število učiteljskih moči, jih še vendar mnogo manjka. V soboškem okraju je še praznih 21, v lendavskem pa 20 učiteljskih mest. — V Dolnje Slaveče je z Bizeljskega premeščena učiteljica Lušin Karolina. — Za suplenta na soboški gimnaziji je postavljen Milan Dodič. — Jesensko deževno vreme je povzročilo, da so potoki spet prestopili svoje bregove. Ljudje so z delom zelo zaostali. Pa ne samo vremenske nepravilnosti, temveč tudi druge nadloge so obiskale to leto naše kraje. V Matvarjaycih, Lipovcih, Bratovcih in v Beltincih se je pojavila kuga čebelne zalege, ki je napravila precej škode. V dveh vaseh soboškega okraja se je pojavila tudi svinjska rdečica.

M. Sobota. Prejšnji teden sta na križišču Zvezne in Slovenske ulice trčila poltovorni avto Francja Sagadina iz Beltincev in tovorni avto Sinigoja iz Ljutomer. Na Sagadinovem avtu je škoda za 6200 din. — Združenje trgovcev je organiziralo tečaje iz knjigovodstva in računstva. Vstop vsakomur dovoljen. Mesečna učnina za predmet je 20 din. — Letos bodo god sv. Martina v Martinišču proslavili 17. novembra. — V naši veliki občini se pripravlja preimenovanje nekaterih ulic. — Začasno je namesto odsotnega organista Tuša prevzel organistovski posle osmošolec Nikolaj Kleiner.

Turnišče. V nedeljo, 10. novembra, se je v Soboti poročil naš organist z gospo Marijo Horvat, sestro soboškega g. župnika. V zakonu želimo obilo božjega blagoslova!

Rogaševci. Naša občina je pred dnevi razpisala mesto pogodbenega občinskega delovodje. Oni, ki se zanimajo za to mesto, morajo imeti najmanj štiri razrede srednje ali njeje enake strokovne šole. Rok za vlaganje prošnje je do 30. novembra.

Črenšovci. V soboto, 16. novembra, se bo pri nas začel sv. misijon, ki bo trajal do 24. novembra. Vodili ga bodo gg. lazaristi iz Celja.

Sebebovci. Šolski odbor je za 16. novembra razpisal drugo ponudbeno pismo licitacijo za oddajo težakih, zidarskih, tesarskih, kleparskih in krovskih del.

Sv. Sebešćan. Kakor vidimo na seznamu darov za misijone, je bila tudi lansko leto naša župnija prva v Prekmurju in daleč pred vsemi drugimi župnijami pri nas. Saj smo bili med prvimi 25timi v škofiji sploh. Smo ponosni na to. Letos smo pa dobili na misijonsko nedeljo še več denarja, da bomo drugo leto na seznamu še bolj spredaj. In vedite, da je naša župnija ena najbolj siromašnih v Prekmurju, torej ne bo siromaštvo krivo, če nekatere župnije dajo v take namene tako malo ali pa nič. Posnemajte nas! — Od nas je odšel g. učitelj Vrečko, ki je bil pet let pri nas. Pri otrocih je bil priljubljen in žalujejo za njim. Prosimo oblast, da nam čimprej pošlje novo učno moč. — Na naše Goričko hodijo vsake vrste siromaki pobirat milodare. Pridejo taki, ki jim je hiša pogorela že pred kakimi petimi leti in imajo še potrdilo, da lahko pobirajo, in to pri našem preprostem ljudstvu izrabljajo. Drugi hodijo radi siromaštva sploh, in to večinoma iz Medžimurja. Oblast bi naj bolj pazila na te ljudi. Naši siromaki ne hodijo v tiste kraje, čeprav je tu več siromaštva. Naj bi orožniki pregledali vsakemu takemu potrdilo in če so ta potrdila stara, jih je poslati nazaj v domovinsko občino. Naše občine siromake same hranijo, naj tako storijo tudi občine v Medžimurju. Ti prosilci so večkrat vsiljivi in lažnivi.

D. Lendava. Pred dnevi je bil na tukajšnji meščanski šoli nastavljen za honorarnega učitelja petja požrtvovalni prosvetni delavec g. Jožef Ritoc iz Dobrovnika. — Dosedanji lekarnar se je preselil v Karlovec, na njegovo mesto pa je prišel g. Jurij Himmelsbach.

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Poštna uprava je sedaj prenehala s tretjo vožnjo ob nedeljah in praznikih s poštnim avtom. Nismo proti, pač pa se sliši od strani potujočega občinstva želje po večjem vozu. Dosedanji avto je mnogokrat premajhen in tudi za stojišča prenizek, ker je v nabasnem avtu vožnja prava muka. Pa pravijo, da je za večji avtobus radi izogibanja cesta preozka. Deloma je to res, vendar bi se moral rabiti ob gotovih časih le večji voz, ki bi ustrezal potujočim, zlasti ob slabem vremenu. Tudi cesta bi se dala razširiti in bi tako imeli brezposelni delo in zaslužek, poštna uprava pa večji dotok dohodka. — Delo pri regulaciji potoka Bela je sedaj ustavljeno. Nadaljevalo se bo prihodnje leto. — Sadna sušilnica letos počiva, ker ni bilo sadja, pa

Slep je tisti gospodar, ki si v teh časih ne zna pomagati iz zadrege. Oglas v »Slov. gospodarju« vam pomaga iz vseh težav!

tudi pri sosedih nič, ali pa samo kakšna malenkost. Letos je sušilnica služila samo za shrambo različnega banovinskega orožja, ki je bilo v rabi pri regulaciji. Slabo vreme nas še vedno ovira pri jesenskih opravilih.

Šaleška dolina

Šoštanj. (G. Martin Trobina — 75 letnik.) Prav na tiho praznuje te dni v krogu svoje družine v Šoštanju 75 letnico svojega plodonosnega življenja in dela vzor krščanskega moža g. Martin Trobina, finančni preglednik v pokouju. Prijetna dolžnost je, da se spomnimo njega na tem mestu, saj je poleg drugih naših časopisov že nad 30 let naročnik »Slov. gospodarja«. Leta 1865. mu je tekla zibelka v lepem Prelogah pri Šoštanju. Že v mladosti je kazal navdušenje za versko delo in se udeleževal v katoliških društvih. Pozneje se je posvetil finančni službi, katero je vršil do svojega pokoja tako vestno in marljivo, da je za to prejel več odlikovanj in mnogo pohval. Večnoma je služboval v slovenski Goriški (sedaj v Italiji), med drugim tudi v lepem Trstu in sončni Gorici. Toda med rožicami je bilo včasih tudi trnje. Kot vnet katoličan in navdušen Slovenec je moral po krivici pretrpeti mnogo grenkega, zlasti za časa narodnih bojev. Pa se ni ustrašil preganjanja. Če je šel k pevski vaji, ali v prosvetno

dvorano, ali v cerkev, ali tudi v svoji službi, povsod je pogumno izpričal svojo versko in narodno zavednost. Takšen je tudi danes, ko uživa zaslužen pokoj. Zlasti je pohvaliti njegovo vneto versko udeleževanje in kremenit krščanski značaj. Največje veselje so mu njegovi otroci, ki jih je z blago pokojno soprogo tako vrolo vzgojil. Pa še nekaj! Kot izurjen glasbenik in pevec si še danes zaigra in zapoje kot čil mladenič, da ga občuduje staro in mlado. Zlasti pa je veselo pri njem, ko ga obiščejo njegovi otroci in potem vsi — kot sami muziki (ena med njimi je profesorica glasbe v Mariboru, sin pa kaplan v Čadramu) — prekrasno zaigrajo na instrumente in zapojejo. K visokemu in lepemu jubileju Vam, gospod preglednik, vsi čestitamo in želimo še prav mnogo srečnih, veselih in sončnih let!

Škale pri Velenju. Prosvetno društvo Slomšek priredi v nedeljo, 17. novembra, ob 15 v farnem domu prekrasno igro »Pri kapelici«. Igra prikazuje v treh dejanjih zmago poštenosti nad zlobno zahrbtnostjo, k čemer Jurček-norček na svoj vesel način največ pripomore. Vsi, ki iščete v igri zdravega smeha ali zlatega jedra, pridete na svoj račun. Posetite našo prireditev v obilnem številu!

Posavje

Rajhenburg. Delo pri gradnji rajhenburškega vodovoda tudi vedno bolj napreduje, zajetje je že gotovo in se sedaj gradi rezervar ter kopljejo jarki za polaganje cevi. Montiranje vodovodnih cevi je prevzel celjski podjetnik Adolf Okrožnik, vodovodni inštalater. Tudi nova elektrarna je že skoraj pod streho, saj se dela s polno paro, kjer je zaposlenih nad 150 delavcev. — Ob priliki zadnjih učiteljskih premešćanj je bil premešćen tudi tukajšnji učitelj Agrež Franc. Ošel je v Klenovik pri Škocjanu. — Sezona društvenega življenja po naših društvih je že v polnem razmahu. Posebno Fantovski odsek in Dekliški krožek sta zelo delavna. Imata redne, prav zanimive in za današnjo mladino življenjsko potrebne sestanke z aktualnimi predavanji. Tudi telovadba se pridno goji. Največjo važnost pa se bo polagalo na vzgojo naših mladcev, ki so temelj in bodočnost naših katoliških organizacij. Vsako nedeljo od 9 do 10.30, to je pred drugo sv. mašo, bodo imeli mladci v Slomškovem domu svoje sestanke, na katere vabimo vse naše fante od 10. do 16. leta. Starši, ki vam ni vseeno, v kakšni družbi se vaš sin nahaja in vzgaja, pustite ga na te sestanke, saj so v dobrih rokah! Zavedajte se, da gre edino le za dobro, pošteno in katoliško stvar, zakaj časi so resni! — Bliža se tudi čas, ko bo treba misliti, kakšen časopis bomo drugo leto čitali in naročili. Vsi dosedanji naročniki »Slov. gospodarja« ostanemo odločno še v bodoče njemu zvesti. Pa to ni vse! Še druge moramo pridobiti zanj! Saj bi nobena katoliška hiša ne smela biti brez njega! Torej, le korajžno s tem geslom v novo leto!

Razbor pri Zidanem mostu. Tako lepi kot letos pri nas že dolgo niso bili prazniki Vseh svetih s spomini na rajne. Letos smo imeli v teh dneh med nami misijonarje, ki so z uspehom obnavljali versko življenje naših duš. Vsi smo jih radi poslušali, saj so z mnogo besedo segli v težave našega življenja in nam pokazali boljše pot k pravi sreči v Bogu. Najlepše pa nam ostane v spominu zaključna procesija z baklami. Pobožna pesem iz stotine grl med množico plapolajočih plamenov bakel je razgibala k sproščenim molitvi vsakega udeleženca. G. župniku J. Pretnjerju smo za njegov trud v pripravi misijona prav hvaležni. Kakor njemu, tako naj tudi gospodoma misijonarjema Bog podeli nagrado za njun obilen trud in vneto prizadevanje! — Naši vaščani že pridno svetijo z elektriko. Škoda, da so do Razbora potegnili le dve žici. Nekateri bodo nabavili motorje in bo treba napeljavo dopolniti še z dvema žicama. Cerkev in župnišče še sedaj nimata električne napeljave. V tem oziru odločujoči: zganite se! Sredi vasi naj bo vsaj ena svetilka za javno razsvetljavo. Električna bo pripomogla tudi k gradnji našega vodovoda. Prve načrte je oskrbel že pred svetovno vojno naš bivši šolski upravitelj Blaž Jurko. Drugi načrt je izdelal Higieniski zavod v Ljubljani leta 1932. Oba načrta sta predvidevala zajetje izvirka v Liscah, kar je združeno z velikimi stroški. Po sedanjem mnenju prizade-tih se bo zajel za vodovod izvirek na severnem pobočju 300 m pod šolo. Električna črpalka bo gnala vodo v rezervar v vasi, od koder se bo raztekala k hišam. Nekaj denarja je v ta namen že pripravljenega, nekaj pa upamo dobiti podpore. Z zgradnjo vodovoda bo naš kraj mnogo pridobil v zdravstvenem oziru. Zdrave pitne vode in kopalnice bo potem deležna tudi naša šolska mladina.

Padobranec je najbolje opremljen in izvežban vojak

Znanje padobrancev

Padobranstvo kot šport je samo uvod v organizirani pouk vojnega padobranca, ki mora imeti mnogo več znanja kot kateri koli vojak. To najbolj dokazuje sama oprema padobranca, ki se ne more primerjati z nobeno opremo katerega koli vojaka. Znati mora vsaj en tuj jezik svojega soseda. Znati mora voziti bicikel, motorno kolo in avtomobil. S tem mu je dana prilika, da uporablja katero koli prevozno sredstvo po spuščanju na zemljo. Mora biti popolnoma izvežban v pehotni borbi in izkušen v ravnanju s puško, strojnico in samokresom. Padobranec mora biti izučen radiotelegrafist in popoln izvidnik, ki mora znati čitati vsak zemljevid popolnoma točno. Razen tega mora biti v stanju, da hitro in točno obvesti svoje predpostavljene o položaju, v katerem se nahaja na mestu po spuščanju.

Oprema

Padobrančeva oprema je zelo obsežna. Na glavi nosi čelado, pokrito z usnjem, na hrbtu padalo, pod levo pazduho trdo privrščeno in specialno izdelano brzometno puško z velikim številom nabojev, v torbi hrano, a v drugi torbi za naboje večje število streliva, za pasom plinsko masko in ročne granate. Razen te pred-

pisane opreme pa še razni padobranci nosijo radijsko postajo, kolesa, lahke strojnice, krampe in lopate ter šotor. Padobranec ima pri sebi tudi kemično sredstvo, s katerim povzroči pri spuščanju okrog sebe umetno meglo, da je vsak kolikor toliko zakrit in varen pred strelci z zemlje.

Padalo

Padalo, ki se uporablja v nemški vojski, ima razmeroma majhen premer (10 metrov), ker omogoča majhno padalo večjo hitrost spuščanja, ki je potrebna, da bi bil padalec čim manj časa brezmočno izpostavljen dejstvu sovražnega ognja. Razen tega pri hitrem spuščanju veter ne more razkropiti padobranskega oddelka na večje razdalje.

Padobranec na zemlji

Padobranci skačejo iz zraka v razdobju petih sekund. Kakor hitro pristanejo na zemlji, se osvobode padala in se pripravijo za borbo. V teku nemškega vojnega pohoda v Norveški, Holandiji in Belgiji so padalci že med spuščanjem uporabljali orožje. Vodja padobranske skupine daje s signalom, navadno z raketo, znak, kje se nahaja, da bi se čimprej zbrali okoli njega vsi padalci.

Kmečka trgovina

Kakšen red je v veljavi pri trgovanju s kožami in usnjem?

O kožah in usnju se sedaj dosti razpravlja. Da ne bo kdo mislil, da oblast tu ni ničesar naredila, priobčujemo v izveščku odlok o razširjenju kontrole cen in zalog na vse vrste kož in usnja, tako domačega kot tujega izvora. Kontrola se nanaša na surove goveje, konjske, bivolske in telečje kože, na podplate, okrajavine, vratove, usnje za podlago (teleče in konjsko), gornje usnje brez ozira na barvo, goveji in telečji boks brez ozira na barvo, usnje (svinjsko) za jermenarje in sedlarje ter usnje za strojno jermenje. Uvozniki, veletrgovci in tovarnarji usnja so morali do 10. novembra oblastem predložiti, v koliko so cene od 14. februarja 1940 dvignili in če so cene dvignili, točno označiti razloge, ki so povzročili dvig. V primeru, da povečanje cen ni upravičeno, bo banska uprava ceno spremenila, to se pravi znižala. Poleg tega so vsi uvozniki, veletrgovci, tovarnarji usnja in osebe, katerim je blago poverjeno v shrambo, kot skladišča, prekupi itd., dolžni do 5. prihodnjega meseca za minul mesec poslati Uradu za kontrolo cen v Beogradu prijavo o stanju zalog ob koncu vsakega meseca. Prepis prijave se mora istočasno poslati (to je do 5. prihodnjega meseca) referentu za kontrolo cen pri banski upravi v Ljubljani. Prijaviti se morajo: 1. surove soljene kože velikih živali (goveje, telečje, bivolske in konjske); 2. surove suhe kože velikih živali; 3. podplatno usnje; 4. notranjki; 5. boks vseh vrst; 6. mastno usnje; 7. usnje za podlogo; 8. opankarski podplat; 9. ostalo usnje za opankarje; 10. usnje za sedlarje in jermenarje; 11. običajno svinjsko usnje za sedlarje in jermenarje; 12. usnje za strojno jermenje. Za vse vrste zgoraj navedenih kož in usnja je brezpogojno potrebno prijaviti točno število. Razen tega je treba za kože in usnje pod 1., 2., 3., 4., 8., 10., 11., 12. brezpogojno naznaniti za vsako vrsto posebej skupno težo v kilogramih (za surove soljene kože navesti težo, otrsene od soli), medtem ko je potrebno za usnje iz vrst 5., 6., 7., 9. naznačiti posebej za vsako vrsto površino v kvadratnih čevljih. Prijave, ki teh predpisov ne bodo upoštevale, bodo zavrnjene. Zaloge kož in usnja se morajo prijaviti po kraju, kjer se nahajajo, a ne po kraju sedeža trdnice. Poleg tega je treba posebej naznaniti kože in usnje domačega izvora, a posebej kože in usnje inozemskega izvora. Zraven je še navesti mesečno proizvodnjo in obseg mesečnih nakupov ter prodaj. Zalogo surovih kož mora prijaviti vsak, ki ima zalogo surovih kož, torej tudi mesarji, trgovci z usnjem na drobno itd.

Z gornjimi ukrepi, ki se tičejo revizije cen kož in usnja, ter z uvedbo rednih natančnih mesečnih prijav zalog kož in usnja je oblast naredila red tudi na tem področju in je upati, da se bodo s temi predpisi onemogočile vse zlorabe pri prodaji in kupovanju kož in usnja. Če se pa bodo kljub temu še tu in tam primerile zlorabe, je dolžnost vsakega državljanca, da to s prijavo pristojnim organom prepreči. Naj bo vsakdo prepričan, da bo imel v takih primerih oblast na svoji strani in da lahko brez nadaljnega zaupa v pravico ljubnost in poštenost oblasti.

Drobne gospodarske vesti

Težave s kožami in usnjem na Hrvaškem. Ban banovine Hrvatske je pred dobrim mesecem prepovedal izvoz kož iz področja svoje banovine. Po pisanju zagrebških listov je pa nastalo sedaj v Zagrebu in po Hrvatskem sploh občutno pomanjkanje usnja, zaradi česar so se čevlji znatno podražili. Kot vzrok temu se navaja prepoved izvoza surovih kož iz Hrvatske, radi česar so slovenski usnarji prenehali dobavljati Hrvatoma usnje. To čutijo najbolj hrvatski trgovci in čevljarji, ki so prej nabavljali svoje potrebščine v Sloveniji. Radi tega so začeli Hrvatje sami prositi svojega bana, da dovoli izvažati surove kože iz Hrvatske v Slovenijo, da bi tako Hrvatje lahko dobili iz Slovenije usnje. Pričakuje se, da bo v kratkem ukinjena prepoved izvoza surovih kož iz Hrvatske. Iz tega se lepo vidi, kako so tudi Hrvatje, ki so v začetku organizacije svoje banovine mislili, da imajo sami vsega dosti, in da od nikogar ničesar ne potrebujejo, vendarle v veliki meri odvisni od svojih sosedov.

Povišanje cen kantom za petrolej. Po sklepu monopolne uprave, katerega je odobril tudi finančni minister, se zviša cena za kante za petrolej v svetilne svrhe od 10 na 15 din za komad.

Kdo bo izvažal fižol? Minister za trgovino in industrijo dr. Andres je odredil, da bodo v bodoče lahko izvažali fižol le: Prizad, Ravnateljstvo za proučevanje in organizacijo prehrane, Pooblaščen gospodarsko delniško društvo banovine Hrvatske (Pogod) in Banovinski prehranjevalni zavod v Ljubljani (Prevod). Imenovane štiri ustanove imajo izključno pravico (monopol) nad izvozom fižola.

Madžari bodo kupovali vino. Pridelek vina na Madžarskem je letos zelo majhen, zato bodo Madžari kupili določeno količino italijanskih in francoskih vin. Doslej so Madžari vino vedno izvažali, letos so pa prisiljeni kupovati ga za pokritje lastnih potreb.

Cene goveje živine po sejmih

Volli. Maribor I. 8.50 din, II. 7.50 din; Slov. Konjice I. 9 din, II. 8 din, III. 7.50 din; Lemberg I. 9.25 din, II. 8.25 din, III. 7.25 din; Celje I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7.50 din; Slovenjgradec I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Brežice I. 9 din, II. 8.50 din, III. 7.50 din; Litija I. 10—11 din, II. 9 din, III. 8 din; Krško II. 8—9 din, III. 7—8 din; Črnomelj 7.50—8.50 din; Kranj I. 9.50 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din kg žive teže.

Bikli. Lendava I. 8 din, II. 6.50—7 din kg žive teže.

Krave. Maribor I. 7.50 din, II. 7 din, III. 5.50 din; Lendava I. 6—6.50 din, II. 5—5.50 din; Slov. Konjice I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Lemberg I. 9 din, II. 8 din, III. 6.25 din; Celje I. 6—7 din, II. 5—6 din, III. 4—5 din; Slovenjgradec I. 6 din, II. 5 din, III. 4 din; Brežice I. 7 din, II. 6 din, III. 4 din; Litija I. 9.50 din, II. 8 din, III. 7 din; Krško I. 7 din, II. 6.50 din, III. 6 din; Črnomelj 5.50—6.50 din; Novo mesto I. 6.50—7 din, II. in III. 5.50—6 din; Kranj I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 6.25 din kg žive teže.

Telice. Maribor I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7.75 din; Lendava I. 8 din, II. 6.50—7 din; Slov. Konjice I. 9 din, II. 8 din, III. 7.50 din; Lemberg I. 9.25 din, II. 8.25 din, III. 6.50 din; Celje I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7 din; Slovenjgradec I. 7 din, II. 6 din; Brežice I. 8 din, II. 7 din, III. 6.50 din; Litija I. 10 din, II. 9 din, III. 8 din; Krško I. 8 din, II. 7.50 din, III. 6.50 din; Novo mesto I. 8 din, II. 7 din, III. 6—7 din; Kranj I. 9.50 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 9 din, Lendava I. 9 din, II. 7 do 8 din; Slov. Konjice I. 10 din, II. 9 din; Lemberg I. 10.50 din, II. 9 din; Celje I. 10 din, II. 9 din; Slovenjgradec I. 8 din, II. 7 din; Brežice I. 10.50 din, II. 10 din; Litija I. 11 din, II. 9.50 din; Krško I. 10 din, II. 8—9 din; Novo mesto I. 8 din, II. 7.50 din; Kranj I. 9.50 din, II. 8.50 din kg žive teže.

Svinje

Piemenske. Na svinjskem sejmu v Mariboru so bili odstavljani prasci, stari okrog 8 tednov, po 200 din komad, in sicer najslabši, dočim so se prodajali lepi prasci iste starosti po 240 din komad. Na splošno je pa na sejmu bilo opaziti, da so mladi prasci sorazmerno dražji kot pa starejše svinje. — Na ptujskem sejmu so bili 6—12 tednov stari prasci po 100—200 din komad; v Črnomlju prašički za rejo 170—250 din komad, v Kranju pa 7—8 tednov stari prasci za rejo 250—410 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 11—12 din, Slov. Konjice 14 din, Celje 13—14 din, Brežice 12—14 din, Litija 13 din, Krško 10 din, Novo mesto 10 din, Kranj 14—15 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 12 din, Ptuj 12.50—13.50 din, Lendava 10—12 din, Slov. Konjice 17 din, Celje 15—16 din, Brežice 16—18 din, Litija 15 din, Krško 12 din, Novo mesto 12—14 din, Kranj 16—18 din kg žive teže.

Mesne cene in ostali živalski produkti

Goveje meso. Maribor I. 16—18 din, II. 13—15 din, III. 12 din; Lendava I. 15—16 din, II. 12 do 14 din; Slov. Konjice I. 16 din, II. 14 din; Celje I. 16—18 din, II. 13—15 din; Brežice I. 16—18 din, II. 14—16 din; Slovenjgradec I. 16 din, II. 14 din kg.

Svinjsko meso. Maribor 21 din, Lendava 17 do 19 din, Slov. Konjice 18 din, Slovenjgradec 22 din kilogram.

Slanina. Lendava (brez kože) 24 din, Slov. Konjice 22 din, Celje 24—25 din kg.

Svinjska mast (zabela). Maribor 28 din, Lendava 25 din, Celje 25—28 din, Slovenjgradec 25 din kilogram.

Med. Maribor 29 din, Slov. Konjice 21 din, Celje 28 din, Brežice 25 din, Slovenjgradec 30 din kilogram.

Jajca. Maribor 1.75 din, Lendava 1.25 din, Slov. Konjice 1.50 din, Celje 1.75 din, Brežice 1.50 do 1.75 din, Slovenjgradec 1 din komad.

Mleko. Maribor 2.50—3.50 din, Lendava 1.50 do 2 din, Slov. Konjice 2—2.50 din, Celje 2.50 din, Brežice 2 din, Slovenjgradec 2.50 din, Novo mesto 2—2.50 din, Kranj 2.75—3 din liter.

Surovo maslo. Maribor 37 din, Lendava 30 do 40 din, Slov. Konjice 48 din, Celje 36—44 din, Brežice 44 din, Slovenjgradec 30 din kg.

Svinjske kože. Maribor 9 din, Slov. Konjice 18 din, Brežice 10 din, Novo mesto 15 din kg.

Goveje kože. Maribor 26 din, Slov. Konjice 24 din, Brežice 14 din, Novo mesto 20 din kg.

Telečje kože. Maribor 27 din, Slov. Konjice 24 din, Celje 23 din, Novo mesto 25 din kg.

Volna. Neoprana: Slov. Konjice 25—30 din, Slovenjgradec 30 din, Novo mesto 40 din, Kranj 54 do 58 din kg. — Oprana: Slov. Konjice 27—50 din, Slovenjgradec 50 din, Novo mesto 45—53 din, Kranj 72—80 din kilogram.

Cene ostalih živil in krmil

Žito. Lendava: pšenica 3 din, ječmen 3.50 din, rž 3.10 din, oves 2.80 din, koruza 2.20 din kg. — Brežice: pšenica 3.50 din, ječmen 3.25 din, rž 3 din, oves 3.50 din, koruza 3 din kg.

Fizol. Maribor 6 din, Lendava 3.50—5 din, Sl. Konjice 6—7 din, Celje 5—6 din, Brežice 4—6 din, Slovenjgradec 7 din kg.

Krompir. Maribor 1.60 din, Lendava 1 din, Celje 1.60 din, Brežice 1.50 din, Slovenjgradec 2 din kilogram.

Jabolka. Maribor I. 12 din, II. 8.50 din, III. 6 din; Celje I. 5 din, II. 4 din, III. 3.80 din kg.

Seno. Maribor 115 din, Lendava 80—100 din, Celje 110 din, Brežice 100 din, Slovenjgradec 95 din 100 kg.

Lucerna. Slov. Konjice 120 din, Celje 140 din, Brežice 120 din 100 kg.

Slama. Maribor 65 din, Celje 60 din, Brežice 75 din, Slovenjgradec 40 din 100 kg.

Vino

Navadno mešano. Lendava 6—8 din, Slov. Konjice 7—8 din, Brežice 6—8 din, Krško 8—10 din, Novo mesto 6.50—8 din liter pri vinogradnikih.

Boljše sortirano. Lendava 10—12 din, Slov. Konjice 8—10 din, Brežice 9—11 din, Krško 10 do 12 din, Novo mesto 9—10 din liter pri vinogradnikih.

Drva

Maribor 175 din, Lendava 90—157 din, Slov. Konjice 125 din, Celje 112.50 din, Brežice 125 din, Slovenjgradec 125 din, Krško 120 din, Novo mesto 80—110 din, Kranj 140—150 din prostorninski meter.

Sejmi

18. nov. živinski in kramarski: Šoštanj; živinski: Blanca — 19. nov. tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; sejem za govedo, ovce in koze: Podsreda; živinski in kramarski: Slovenjgradec, Sv. Jurij pri Celju — 20. nov. svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski: Rajhenburg — 21. nov. tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Podčetrtek, Sv. Jurij ob Taboru — 22. nov. svinjski: Maribor — 23. nov. svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Sl. Bistrica, Teharje.

Razgovori z našimi naročniki

Kovaški pomočnik »zakoval« konja — konj poginil. Kovaški mojster nas vprašuje, kaj mu je storiti, ker je crknil lep konj, katerega je njegov pomočnik »zakoval«. Želel je pomočnik tako nesrečno zabil v konjevo kopito, da je nastopilo zastupljenje konjske noge in konj je v treh dneh poginil. Lastnik konja zahteva sedaj od kovaškega mojstra odškodnino v znesku 5000 din. Kaj storiti? — Kovaški mojster je po zakonu brezpogojno dolžan plačati vso škodo v tem primeru, četudi je napačno koval pomočnik. Za škodo odgovarja mojster. Za bodoče pa je najbolje, da se zavarujete za zakonito dolžnost jamstva. Če bi bili kot kovaški mojster zavarovani, bi zavarovalnica plačala vso škodo. Pišite glavnemu zastopu »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru, kako se to napravi.

Odškodnina rodbini ponesrečenega rudarja. J. K. Rudniško podjetje bi bilo dolžno odškodovati rodbino delavca, ki se je v rudniku ubil, le, ako se je delavec ponesrečil po krivdi podjetja, to se pravi, ako je nezgoda v vzročni zvezi z opustitvijo potrebnih varnostnih mer, nezadostnih ali pokvarjenih naprav in podobno. Stranka naj se najprej dobro pouči pri zanesljivih osebah, kako je prišlo do nezgode. Ako bi zadela rudarsko podjetje kaka krivda in ne bi podjetje zlepega hotelo rodbino odškodovati, bi trebalo pač vložiti tožbo. Rodbini bi bila najbrž priznana pravica revnih ter ji postavljen zastopnik revnih, ki bi jo brezplačno zastopal v pravdi.

Pravica posinovitvenca do skrajšanega vojaškega roka. H. P. Ni posebne zakonske določbe o tem, da-li ima posinovitvenec pravico do skrajšanega vojaškega roka z ozirom na rodbinske in premoženjske razmere posinovitelja. Zato Vam svetujemo, da napravite ponovno pismeno prošnjo na ministra vojske.

Skrajšan vojaški rok za prvorojenca. Artilerija, radiotelegrafisti. H. V. Ako ni zakonitih pogojev za to, da bi imel prvi sin pravico do skrajšanega vojaškega roka, tedaj ga ne more doseči, čeprav bi bil drugi sin pripravljen služiti poln rok. Neglede na to pa bo moral — ako oče ni služil polnega roka — itak tudi drugi sin služiti poln rok in bo šele tretji sin imel pravico do skrajšanega roka. Tudi ta tretji sin ne more zamenjati s prvim, ako je prvi že pozvan k nastopu vojaške službe, drugi in tretji pa še nista potrjena. Morala bi drugi in tretji sin zaprositi, da se ju pozove k nastopu kadrovskega roka, prvi pa naj prosi, naj se mu vojaška služba odloži vsaj dotlej, ko bosta drugi in tretji sin odslužila prvih šest mesecev. — Tudi pri topništvu imajo radiotelegrafiste, odnosno vod za vezu. Napravite prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, naj Vas dodeli vodu za vezu, češ da imate za to službo posebno usposobljenost ali veselje.

Nerešena prošnja za sprejem v službo pismo-noše. A. Š. Ako na pismene urgence ne dobite odgovora, prosite kakega bivšega poslanca za posredovanje. Izvirne listine lahko zamenjate s prepisi ali pa kratkoma navedite, da boste listine predložili, ko boste v službo sprejeti.

Šofer vazduhoplovstva. F. A. Z ozirom na spremembo zakona o ustroju vojske in mornarice,

po kateri znaša kadrovski rok v vseh rodih vojske dve leti, bi bila premostitev od zrakoplovnega oddelka v avtokomando brezpredmetna. Lahko jo pa vzlic temu napravite pri poveljstvu pristojnega vojaškega okrožja.

Preužitkarica terja izgovorjeni prispevek šele po treh letih. N. K. Preužitkarica s tem, da doslej ni zahtevala izgovorjenega mesečnega prispevka v denarju, še nikakor ni izgubila pravice terjati ga za tri leta nazaj. Radi tega ga morate plačati. — Podpora Vam pripade, ako ste radi poziva Vašega moža na orožne vaje zašli v stisko. Prošnjo lahko napravite pri občini, nasloviti pa jo je na pristojni odbor za podpore.

Zdravniška posvetovalnica

Ga. M. A., žiče. Imate 21 let staro hčerko, ki že 19 mesecev ne more hoditi. Ko je bila 7 let stara, je imela gripo (špansko). Po tej bolezni je bila 10 let zdrava. Potem je bila radi gnojenja v glavi (čelni duplini najbrž) v bolnišnici. No, in kakor vedno, mora biti tudi bolnišnica (sirota!) nekaj kriva. Tam je dobila angino. Na konec ni mogla več hoditi. V bolnišnici, kamor se je zatekla, so ji povedali, kako se ta bolezen imenuje. — Draga mati, jaz verjamem bolnišnici in sem prepričan, da je bila bolezen tam prav spoznana. O tej bolezni sem v posvetovalnici že pisal. Mnogo Vam, žal, reči ne morem. Predvsem je potreben duševni in telesni mir. Ta bolezen namreč počasi napreduje in se širi. Zdravila, ki se priporočajo, ne pomagajo mnogo, vendar pa se z njimi dostikrat posreči bolezen zavreti in zaustavljati v njenem širjenju na druge dele telesa.

G. R. F., Sv. Bolfenk. 16 let star imate kar najrazličnejše bolezni, kakor piskanje na levi strani, ali pa Vas boli na desni strani med rebri, včasih pa v prsih ne da miru in se spravi tudi med pleča, kjer rogovili. Hitro tudi dobite katar in kašljate nato. Povrhu imate še roke hladne in se Vam zdijo drobnejše, kakor bi imele biti. Sicer pravite, da ste močan. — Možek, v cerkev idi, pa se Bogu zahvali, da si zdrav in ga prosi tiste prave pameti, da ne boš na bolni misli in jih iskal, kjer jih ni. Vprašaj, kako se imaš ravnati. Živi zmerno v jedi in pijači; živi v čistoti; umivaj se, ne hodi umazan in ljubi mrzlo vodo. Spi najmanj osem ur in glej, da bo soba snažna. Odpiraj poleti okno, če spiš v sobi. Če je vlažno in hladno vreme, ali pa prašina okoli Tebe, dihaj skozi nos. Ostal boš zdrav in boš čakal visoko starost, če boš tako živel. Neumnosti pa pusti!

Ga. D. M., Sv. Urban. Ste 54 let stara in imate zanič noge, kakor pravite, ter morate hoditi ob palici. Bila ste že tudi v bolnišnici in toplicah. Vse zaman. — Jaz pa le mislim, da bi bilo dobro, da poskusite še enkrat z bolnišnico, ali pa živčno kliniko v Zagrebu. Je nemogoče Vam takole na daljavo povedati, kaj Vam je. Prepričan pa sem skoro, da gre za živčno obolenje in tu je treba preiskav in opazovanja dalje časa, da se pride na, se bo našlo tudi zdravilo in z njim tudi pomoč. Škoda torej za denar za mazila in drugo. Odločite se za kak zavod, kjer boste, če Bog da, našla tudi pomoč, kar Vam iz srca želim.

Ga. J. R., Vrhe. Prosim, preberite moj današnji prvi odgovor. Kar sem tisti gospe napisal radi njene hčerke, bo gotovo veljalo tudi za Vas. Druga Vam na Vaše vprašanje ne morem povedati.

G. V. K., Sv. Jurij ob j. ž. Pri Vaši ženi je bila ugotovljena slabokrvnost. Stara je 36 let in tehtala okoli 53 kg. — Slabokrvnost je pri Vaši ženi posledica tiste bolezni, ki mi jo omenjate proti koncu pisma. Tisto bolezen bo treba zdraviti in ozdraviti, pa bo slabokrvnost sama izginila in žena se bo tudi zredila. Če bi Vam svetoval domače zdravilo ali pa zdravilo iz lekarne proti slabokrvnosti, bi vse skupaj nič ne pomagalo, ker je treba najprej vzrok odstraniti. Svetujem Vam torej, da popeljete ženo k zdravniku za ženske bolezni. On jo bo preiskal in ukrenil, kar bo potrebno. Čim bo vzrok odstranjen, se bo Vaša žena popravila, da bo veselje za Vas in njo.

Ga. P. K., B. Torej deklica, g. urednik mi je poslal Vašo dopisnico, na kateri prosite, da Vam svetujem, kako se odpravijo pege na obrazu. Stara ste 18 let, razumljivo, hočete biti lepa. — Domačega zdravila za tako stvar ne poznam in bi Vam ga tudi nerad priporočal, ker teh peg nisem videl in so v obrazu pege iz raznih vzrokov. Zdravila pa so proti najrazličnejšim pegam. Svetujem Vam, da stopite ob priliki k zdravniku za kožne bolezni. On Vas bo videl, bo tudi različno vprašal, potem bo pa predpisal zdravilo, ki Vam bo pomagalo in Vas s tem zadovoljilo.

G. K. A., ?. Predvsem, pozabli ste, od kod ste. Vaša sestra je stara 39 let in ima težave z nogami. Pa tudi z rokami in križem ni v redu. — Mislim, da je pri Vaši sestri potrebna predvsem temeljita zdravniška preiskava. Kako naj Vam svetujem, ko pa iz Vašega pisma ne zvem mnogakaj, kar je zelo važno. Taki bolniki slišijo v bolnišnico, kjer imajo vsa sredstva za temeljito preiskavo. Po taki preiskavi se bo tudi za Vašo sestro našo potrebno zdravilo in priporočil se ji bo način življenja, da se bolezen ne bo več ponavljala. Ubojajte me torej!

G. H. A., Krašče. Zdravnik je ugotovil, da imate razširjena pljuča; zdravila pa niso pomagala. — Razširjenje pljuč je bolezen, ki se odpravi ne da, kakor ne moremo več popraviti raztegnjene gume. Pač pa se lahko to stanje s primernim načinom življenja olajša in Vi lahko kljub temu včakate visoko starost. Predvsem se varujte prehlada. Vi pravite, da imate mogoče tudi vnetje pljuč. Zdaj ga nimate, če bi se pa prehladili in ga res dobili, bi bilo to za Vas zelo nevarno. Zato se pazite! Če kašljate, Vam svetujem, da se vzdržujete tobaka in poskusite lipov čaj z medom. Zjutraj in zvečer eno skodelico. Če bi Vas kašelj pa le še mučil, potem Vam zdravnik nekaj predpiše. Dalje se ogibajte naporom, predvsem težkemu vzdigovanju in hitri hoji v hrib. Skrbite za čisti zrak, prah je strup za Vaša pljuča. Jeste lahko vse, izogibajte pa se kislih stvari (predvsem kisa (jehi), ki je napravljen iz esence. Jabolčni kis pa lahko uživajte.

Gospodarska posvetovalnica

M. R. ž. S. R. Glede trte malage se obrnite na pisca članka: Vatroslav Kosi, Babno pri Celju. On Vam bo vedel povedati kaj več o tej trti. — O kakšnem posebnem zdravilnem vplivu omenjene trte ne more biti govora. — Sončne vinorodne lege je res škoda, da bi jo zasajali s samorodnico (četudi malaga), saj imamo toliko žlahtnih trt na izbiro! — Radi dekleta se obrnite na sirotišnico šolskih sester v Slov. Bistrici, ali pa na sirotišnico sv. Jožefa v Ljubljani. Uprave omenjenih zavodov Vam bodo dale vse potrebne podatke.

S. B. Sv. Tr., Sl. gor. Vino, ki ima okus po galici, takoj, ko se očisti, pretočite in odstranite drože, kajti galica se bo najbrž sama izločila. Zato s pretakanjem ne smete čakati, da bi se kislina izločila, kot je to za zdrava vina posebno letos v veljavi. Če bo imelo vino po prvem pretakanju in po odstranjenju drože še okus po galici, pretočite čez kake tri ali štiri tedne po prvem pretakanju vino še enkrat in ga oddvojite od gošče na dnu, v kateri bo izločena galica. Ako pa vse pretakanje ne bo nič pomagalo in bo vino kljub temu imelo še okus po galici, pošljite steklenico vina v preiskavo banovinskemu vinarskemu in sadjarskemu zavodu v Mariboru. Gospodarska cesta, kateri Vam bo na podlagi kemične preiskave vina dal točna navodila za čiščenje po dr. Mösslingerjevem načinu, ki se imenuje tudi modro čiščenje in se izvaja z dodatkom rumene krvne soli (kalijevega ferrocianida). Brez kemične preiskave vina se pa omenjeno čiščenje ne more izvršiti, zato storite tako, kot smo Vam svetovali.

Razbojnik Tunga

Zgodba iz Mandžurije

(Nadaljevanje)

»Tri sto zelenih...«

P. Bernard ni mogel nadaljevati stavka, ker ga je naravna sila prekinila: voz se je prevrnil

in popotnike stresel iz sebe. K sreči so ga kmalu dvignili in nadaljevali pot.

V Lahačanu so se popotniki morali ustaviti; p. Leon je dobil vročino in bati se je bilo pljučnice. Voznik je skočil z voza, prijel konja za uzdo in zavil z njim na dvorišče bajte, ki jo je krasil napis: Gostilna.

Dvorišče je bilo polno voz vseh vrst, konj in oslov. Med vozovi so se drenjali ljudje vseh vrst in različne starosti.

Ko se je voz ustavil, se je okrog njega zgrnila množica otrok, žen in mož. Vsi so radovedno strmeli v misijonarja. V prvi vrsti je stal neki Kitajec, ki je vse hotel vedeti. Ko je po naravnost vsiljivem izpraševanju že izvedel, da je p. Leon bolan in bo moral tu ostati, p. Bernard pa bo nadaljeval pot do Mergena, je nazadnje še vprašal, ali so misijonarji v resnici tako silno bogati. Ko mu je p. Bernard povedal, da je ravno nasprotno resnično, se je porogljivo nasmehnil in odvrnil:

»Če ne bi bili bogati, ne bi mogli toliko dati revežem.«

Ker v »gostilni« ni bilo prostora, sta misijonarja prenočila na vozu. Naslednje jutro sta bila do kosti premražena. Ker p. Leon ni bil sposoben za nadaljnjo pot, ga je p. Bernard pustil v voznikovi oskrbi in je sam peš nadaljeval pot.

Tako je prodiral v spremstvu nekega mongolskega fantiča v divjo, zapuščeno dolino reke Nonni, da bi tam obiskal na vse strani raztresene kristjane.

Kmalu pa je ostal popolnoma sam. Ko je spremljevalcu vtaknil v žep nagrado, ki jo je bil vnaprej zahteval, jo je ob prvi ugodni priložnosti popihal. Pater ni iskal novega vodnika, temveč jo je sam mahniti dalje.

V treh dneh je hotel priti do Sotuna, od tam pa se do konca tedna vrniti v Lahačan, da bi od tam skupaj s p. Leonom, če bi ta že bil zdrav, odrinila proti Mergenu.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. To je na lastni koži čutil tudi p. Bernard.

V samotnem gozdu je srečal star voz, ki sta ga vlekla dva stara, lena konja. Posebno pri vsem je bilo, da sta bila konja vprežena drug za drugim.

Voznik je bil star Mongolec, poleg njega pa je sedela, vsa zavita in sključena, stara ženska.

Žensče je tako prijazno pogledalo misijonarja, ki se je umaknil na rob steze, da ji je smehljal pokimal.

Voz se je ustavil poleg misijonarja. V naslednjem trenutku je segla iz pokritega voza roka in misijonarja zgrabila za ramo. Skoraj istočasno ga je druga roka zgrabila za kuto,

tretja in četrta za vrat. Preden se je prav zavedel, kaj se je zgodilo, je že ležal v pokritem vozu tako povezan, da je komaj dihal.

»Kaj — kaj — ho-hočete?« je zaječal.

Ni dobil odgovora.

»Če vas skomina po mojem denarju, sezite v levi žep!«

Spet nobenega odgovora. Razbojnika sta čepela, eden na levi, drugi na desni strani in molče bulila vanj.

»V jopici imam uro in verižico!«

Lopova se tudi za te besede nista zmenila, le gledala sta divje.

Voz je že kaki dve uri drdral in poskakoval po skalnati stezi. V divji skalnati pokrajini se je ustavil. Misijonar je zaslišal neprijazne glasove. Njegova »varuha« sta vrgla streho z voza. V naslednjem trenutku sta ga dvignila na rob voza. Dva druga razbojnika sta ga prevzela in položila na tla.

Voznik je obrnil konja in se odpeljal. Patra pa so razbojniki vlekli k leseni bajti, ki je stala pred prostorno, temno votlino.

Razbojniki so misijonarja najprej peljali v koč, potem pa skozi zadnja vrata v votlino.

V votlini je gorel ogenj. Okrog njega je sedelo sedem divjih postav. Nad ognjem se je peklo koštrun. Ob jetnikovem prihodu so vsi vstali.

Pred misijonarja je stopil visok mož, ki je štel kakih petdeset let.

»Ali si prišel iz misijonske hiše?« je vprašal trdo.

»Da. Kaj hočeš od mene?«

»Tunga, prinesi papir in kurji krempelj!«

Lep in divji mladenič kakih petnajstih let se je naglo odstranil.

(Dalje sledi)

SMEJTE SE!

Preveč je zaposlen

Gospodar reče beraču, ki ga je prišel prosit vbogajme: »Zakaj pa ne delate? Saj ste še krepki?«

»Saj bi rad delal, pa ne utegnem. Beračim namreč vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih,« se je odrezal berač.

Lovska

»Zadnji čas sem silno raztresen. Pomislite, nekoč sem šel brez puške na lov.«

»No, in kdaj ste opazili, da nimate puške?«

»Šele zvečer, ko sem ženi izročil ustreljenega zajca, žena pa meni puško.«

Dober izgovor

Profesor: »Dolinar, povejte mi, kje leži Sušak?«

Dijak: »Pri Reki.«

Profesor: »To je res, a kje leži Reka?«

Dijak: »Pri Sušaku.«

Profesor: »Tudi to je točno; a kje ležita Reka in Sušak?«

Dijak: »Drug poleg drugega.«

Dokaz domovinstva

Polica: »Doma ste torej iz Maribora?«

Nace: »Da, a samo na polovico.«

Polica: »Kako to?«

Nace: »Ko sem se selil iz Maribora v Ljubljano, sem tehtal le 49 kilogramov, sedaj pa tehtam 98 kilogramov in sem tedaj po polovici iz Ljubljane...«

Izpit malega kneza

»Visočanstvo, kako je bilo pri izpitu?«

»Zabavno je bilo. Profesorji so se kar potili, ker so se bali, da bi me mogli kaj takega vprašati, na kar ne bi znal odgovoriti.«

*

UGANITE!

V hlev gre brez kože, iz hleva pa pride s kožo? (Kruh iz pečli.)

Belo je, majhno je, ves svet je obleklo, a sebe le ni moglo? (Iga.)

Telo ima leseno, srce pa črno? (Svinčnik.)

Kdor ima mene v žepu, mu ne ostane ničesar v njem. Kdo sem? (Luknja.)

Zakaj se zajec ozira, kadar teče za njim pes? (Ker nima zadaj oči.)

*

KAKŠNO STAROST DOČAKAJO?

Jurček: 15—30 dni

Redkev: 6 mesecev

*

POIŠČITE!

Tri osebe opazujejo kozo. Kje so?

Naznanila

Proslava 140 letnice rojstva škofa Antona Martina Slomškega. Slovenski narod uporabi vsako priložnost, da si postavi pred oči svetniško osebo škofa Antona Martina Slomškega. Tudi 140 letnico rojstva Slomškega bomo proslavili. V Mariboru se bo vršil na predvečer rojstnega dneva v ponedeljek, 25. novembra, ob osmih cerkveni koncert in molitev za blagor domovine ter za beatifikacijo Slomškega. Na rojstni dan bo imela Prosvetna zveza slavnostni občni zbor in poklonitev na grobu. Dne 1. decembra pa se bo prevzel na novo kupljeni Slomškov dom za učiteljske, ki naj bo viden spomenik na 140. rojstni dan. V tem domu se bodo vzgajali učitelji, ki bodo Slomškovega duha! — Tudi po deželi bodo proslave, ki naj imajo posebno ta namen, da bomo vsi prerajeni v Slomškovega duha. Vabimo, da se teh proslav udeležite!

Prosvetna zveza v Mariboru bo imela svoj občni zbor v torek, 26. novembra, ki je 140. rojstni dan velikega slovenskega prosvetitelja škofa A. M. Slomškega. Občni zbor bo ob 10. uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi 6. Polovično znižanje voznine je dovoljeno.

Narodno-vzgojni in državljanski tečaj bo priredila Prosvetna zveza v Mariboru dan pred občnim zborom, to je 25. novembra. Tečaj se bo začel predpoldne in bo trajal ves dan. Vljudno vabljeni naši prosvetni delavci, osobito mladina!

Zveza dekliških krožkov v Mariboru. Od 16. do 18. novembra se bo vršil na Betnavi tečaj za voditeljice mladenk (izven C. P.). Začetek v soboto ob 18. zaključek v ponedeljek zjutraj. Stroški za tečaj 40 din. Zelo oddaljenim se potnina vrne. Potujte z nedeljsko povratno karto. Prinesite s seboj kakor navadno. Prijavite se takoj. Bog živi!

3000 din za najboljši leposlovni spis, ki bi budil v mladini močno slovensko narodno zavest ter zavest jugoslovanske in državne skupnosti. Spis naj bi obsegal 1—2 tiskani poli navadne osmerke in bil primeren za mladino od 7. do 10. leta starosti. Podrobnejše želje javi »Slovenska straža« znanimcema na zahtevo tudi pismeno in ustno (Ljubljana, Poljanski nasip 12—X—I). Rokopisi naj se predložijo izdajateljici najkasneje do 31. decembra 1940. Poslane rokopise bo presodila posebna komisija, nagrajenega bo pa založnica takoj izdala bogato ilustriranega. »Slovenska straža« si pridržuje pravico, da nagrade ne podeli, ako bi spis ne ustrezal v zadostni meri svojemu namenu.

Sv. Martin pri Vurbergu. Lep zgled so pokazali pogrebci pri pogrebu Mihaela Brumna, posestnika pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Na sedmini so nabrali za novo bogoslovje v Mariboru 114 din. Darovalcem najlepša hvala! Posnemajte!

Laško, V nedeljo, 17. novembra, priredi Zveza združenih delavcev filmsko predavanje o razvoju Zveze združenih delavcev in njenega delovanja. Predaval bo zastopnik centrale iz Ljubljane. Popoldne bo priredilo tukajšnje članstvo v nadzupnijski dvorani ob 15 igro »Pri kapelicki«. Igra je znana po vsej Sloveniji radi njene živahnosti. Vabljeni vsi prijatelji našega pokreta, da se udeležite obeh prireditev.

Živnozdravnik Machalka je odprl v Ptuj, Florjanski trg 3, veterinarsko prakso. 1622

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Vajenec se sprejme v valčni mlin. Dobi nekaj plače, hrano in stanovanje. Dopisi pod »Umetni mlin Slov. Konjice 1596«.

Iščejo se tri delovne moči na majhno posestvo. Naslov v upravi. 1597

Majar z tremi delovnimi močmi se sprejme: Košaki 40. 1611

Konjar, oženjen, sposoben in pošten, z dobrimi spričevali, se išče na gozdno posestvo Ojstrica, Sv. Jurij ob Taboru (Savinjska dolina). 1607

Iščem službo vinčarja ali majarja, 3 delovne moči. Naslov v upravi. 1605

Služkinja za vse, starejša in poštena, se sprejme. Ponudbe na upravo pod št. 1603.

Mladege fanta, 16—18 let starega, vzamem za točno sortiranje sadja. Oskrba in mesečna plača. Vprašati ustmeno ali pismeno pri tvrdki: Ivan Göttlich, izvoznik sadja, Maribor, Koroška cesta 128. 1612

Priden, pošten hlapec za kmečko delo se sprejme. Halbärth, Maribor, Kalvarska 2. 1613

Precizne švicarske ure najceneje!

J. JANKO

1599 urar-draguljar

MARIBOR Jurčičeva ulica 8

Zlato kupuje po zvišani ceni!

Službo dobi takoj priden, pošten konjski hlapec. Prednost ima, kateri se spozna v mestu Ptuj in Maribor. Tomaž Krajnc, oljarna, Fram. 1600

Pridna družina, 3—4 delovne moči, za kmetijsko delo, dobi dobro službo. Vprašati: tovarna Freund, Maribor, vratar. 1610

Vdovec brez otrok išče služkinjo, pridno gospodinjico. Vprašati: Kugy, Maribor, Frankopanova 14. 1616

Otra s 3—4 delavci sprejmemo. Uprava veleposelstva Ornig, št. Janž na Dravskem polju. 1614

Majarja (kravarja), 3—5 delovnih članov, brez majhnih otrok, večji živinoreje in molže, sprejmemo v stalno in dobro službo. Ponudbe na upravo pod »Majar 1615«.

Mlinarskega vajenca sprejme Gole Franc, Gor. Voličina, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1566

Majar ali ofer se sprejme. Limbuš 14. 1619

POSESTVA:

Prodajam hišo, pol orala zemlje, v Ormožu. Perc, Ormož 151.

Bivše šolsko poslopje, v dobrem stanju, z zemljiščem, se prodaja pri Sv. Miklavžu, p. Hoče. Poizve se pri šolskem upraviteljstvu istotam. 1595

Takoj ugodno na prodaj dve hiši z lepim vrtom in njivo. Zglasiti se pri: Alojz Črnec, Devica Marija št. 51 Brezje, pet minut od cerkve. 1608

Stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje s kovačnico, novo zidano, tudi z zemljo, se op dogovoru prodaja. Vprašati se: Alojz Ribič, Zlatoličje, Sv. Janž, Dravsko polje pri Ptuj. 1604

Kupim posestvo, uro daleč od mesta ali trga, od 30.000 do 100.000 din. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«, Maribor. 1618

RAZNO:

Sprejemam na stanovanje za mesečni odslužek 12 dni. Zraven so njive in vrt. Poizve se v Rošpo-hu št. 116 pri Mariboru. 1606

Šivalni stroj za krojače, dobro ohranjen, 1800 din; eden za domačo uporabo 1000 din prodaja Ussar, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1602

Prodajam šest mesecev starega žrebca. Orehova vas 36, Slivnica pri Mariboru. 1609

Kupim kožo, dobro mlekarico. Rožič, Studenci, Stritarjeva 19. 1594

Priporočam se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Vodne turbine, venečljanke, mlne, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštner, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Poceni prodajam tri komade čistilnih strojev (Zauberer), čistilni val z rešetkami, želj. mlinška kolesa in nekoliko jermenic. Tomaž Krajnc, oljarna, Fram. 1601

Kupuje se les topolo; mora biti čista, brez grč, suha, 5 cm debeline, 10—15—20 cm širine, od 85 po 10—10 cm do 155 cm dolžine. Ponudbe poslati na poštni predal 3, Kranj. 1557

Olje, bučno, sončnično in repično, dobite v zamenjavo za bučnice, sončnice in repico. Oljarna Maribor, Taborska 7 (pri mostu). 1524

Možna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatelj. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Se vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, oblekce, predpasnike, platno, odevje, koce, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Marac«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Nove šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 1546

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 12—15 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m Ia flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II.

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo hitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Restavracija »UNION« v Mariboru toči najboljša domača in dal-matinska vina. Prvo-vrstna kuhinja po najnižji ceni. Menu kosilo 10—12 din. — Alojz M. Jarc. 1617

Pri »Starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, kupite najceneje ostanke iz raznih tovarn. Moške in ženske srajce vseh velikosti. Predpasniki, oblekce za dečke in deklice. Hlače, zimsko triko perilo za moške, ženske in otroke. Hubertusi od 300 din, gate, klot, druk, čevlji, nogavice. 1620

Inserirate!

Svarilo! Prepovedujem mojemu možu Rudolfu Martinu razpolagati z mojim premoženjem ter svarim vsakogar pred nakupom kakršne koli stvari, ki je moja last. Sv. Peter na Medvedovem selu 22. oktobra 1940. — Rudolf Ana.

V SLOV. BISTRICI, Mariborska cesta 40 (v Juhartovi hiši), je začela izvrševati

zobno prakso

ALBINA FORSTER
dentist-tehnik 1621

Vsi, ki potujete, ne pozabite na

novi vozni red

veljaven od 28. okt. 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Pozor!

Vsakovrstne odpadke železja, kovine, cunj, litine, papirja, kupuje in plačuje po najvišjih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koclja 14 in podružnica na vogalu Ptujke in Tržaške ceste. Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

KUPUJE:

hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne
papirje po najugodnejših cenah 1430

BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

PRODAJA:

REDILO ZA SVINJE,

tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din, po pošti s povzetjem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorecu«, Maribor, Gosposka ul. 12.

1548

Pletene jopce

damske, moške, otroške še po stari ceni iz lastne pletarne, nogavice, kapce, rokavice, spodnje perilo pri »LUNA«, Maribor samo Glavni trg 24, (avtobusni kolodvor) 1461

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

»Nihče naj ne misli, da bo mogoče javni red in socialni mir proti prevratnim elementom uspešno braniti, če se nemudoma ne pristopi k pogumnemu delu!« (Pij XI.)

Nujno je ustvariti predvsem jasnost v tem, kaj hočemo!

Hočemo ustvariti nov red!

Hočemo stanovsko državo!

Hočemo, da bo tudi v naši državi javni red in socialni mir in da prevratni elementi ne pridejo do moči!

Naročite si knjigo »STANOVSKA DRŽAVA«! Cena knjige je 12 din, za stroške pošiljke še 1 din, skupno torej 13 din. Pošljite nam po položnici to vsoto in Vam dopošljemo knjigo!

Priporoča se

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

V s a k

*slovenski gospodar zavaruje
sebe, svojce in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici*

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-